

„Valóban szükséges-e vajon szakbizottsági üléseken egyszerre akár három püspöknek is jelen lennie? Mint ahogy az országos felügyelő – akinek ugyebár civil foglalkozása is van – jelenlétere és döntésére is csak a nyitva hagyott kérdésekben lenne igazából szüksége.”

► Az országos felügyelő naplójából... – 8. oldal

„Ne áldozzunk negyven százalékról, de józanul gondolkozzunk el azon, miként találhatnánk magára az evangélikus értelmiségre!”

► M, mint misszió és é, mint értelmiség – 3. oldal

„Izgalmában szorosabban szorította magához a jó öreg fuvalát, és igyekezett behúzni a nyakát, kabátja gallérja mögé rejtőzve a felháborodott pillantások elől.”

► A fuvala – 9. oldal

Összegzés és előretételezés ► 4. oldal
Előkarácsony Esztrára emlékezve ► 4. oldal
Kórházmissziói melléklet ► 6–7. oldal
A legrangosabb tudományos elismerés ► 10. oldal

Egy élet példája ► 10. oldal

FOTO: MARTIN NILSSON

Adventi gyertyagyújtás a Bud Bärenen svéd evangélikus lap szerkesztőségében. Az Evangelikus Élet számára készített ajándék fotón balról jobbra: Susanne Järved újságíró, Per Erik Lund főszerkesztő, Liselotte Rogberg szerkesztő és Josefín Casteryd képszerkesztő

Megalakult a Magyarországi Evangélikus Egyház új Országos Presbitériuma

► Egyházunkban 2006 a tisztújítás éve volt. Az esztendő végére minden egyházkormányzati szinten felálltak az újonnan választott testületek. Utoljára december 8-án, pénteken az országos presbitérium kezdte meg a következő – hatéves – ciklust. Az új működési rendszerben ez a testület veszi át a korábbi országos elnökség legtöbb funkcióját irányítási, gazdasági és intézményfelügyeleti téren.

A tizennégy tagú grémiumban az országos felügyelő, a három püspök és a három egyházkerületi felügyelő mellett jelen van a kerületek két-két küldötte, valamint az országos ügyész. Tanácskozási joggal vesz részt a munkában a zsinat két elnöke és az országos irodaigazgató.

A Prőhle Gergely vezette alakuló ülésen megválasztották a presbitérium két jegyzőjét, Bence Imrét és Mészáros Tamást, valamint egy-egy tagot küldtek az országos munkaügyi bizottságokba.

Az első alkalom lehetőséget kínált arra, hogy elkezdődjék az érdemi vita a testület ügyrendjéről, eljárási módjairól, valamint az éves munkatervről.

Az országos irodaigazgató tájékoztatást adott a következő időszak feladatairól, az egyház székházával kapcsolatos

kérdésekről, a diakóniai munka tervezésének helyzetéről. Gáncs Péter – a missziói ügyekért is felelős – püspök ismertette a 2007 június végére tervezett, Pakson megrendezendő országos evangélikus találkozó előkészületeit.

Dr. Fabiny Tamás püspök előterjesztése alapján a presbitérium tárgyalta és további kérdések tisztázására a szakemberekkel kibővített igazgatótanácsnak visszautalta a Luther Kiadó intézményvezető-választási pályázatának az ügyét. Az öt pályázatból kettő maradt versenyben az első szűrő után. Döntés január végére várható.

Az országos presbitérium a törvényi kötelezettség értelmében évi nyolc ülést tervez. A legközelebbi január 18-án lesz.

► OI

FOTO: BOITTA DÉNES

Keresztények a közéletben

Megrendezték a Mevét idei konferenciáját

► Hogyan jelenik meg az egyház a mai magyar közéletben? Milyen sajátos mondanivalója van a keresztény értelmiségnek a nyilvánosság színterein? Mi a szerepük, feladatuk és küldetésük a keresztény értelmiségieknek – közöttük a protestánsoknak, illetőleg az evangélikusoknak – a közélet alakításában? Hol vannak a keresztények közéleti szerepvállalásának a határai? Tükröződnek-e a világi médiumokban a protestáns egyházaknak a társadalmi kérdésekről alkotott állásfoglalásai? Ezeket a kérdéseket próbálták körüljárni a Magyar Evangélikus Értelmiségi Társaság (Mevét) idei konferenciáján, amelyet december 9-én rendeztek meg az Evangelikus Hittudományi Egyetemen (EHE).

A konferencia nyitóáthítán Ittész János elnök-püspök hirdetett ígét Mt 23,37–39 alapján. Az első előadást dr. Fabiny Tamás

püspök, egyetemi tanár tartotta az egyház közéletisége címmel, melyben az értelmiségi embertípus bibliai – ó- és

újszövetségi – példáit felsorolva feltette a kérdést, hogy kik számítanak értelmiséginek ma az egyházban, és ebből milyen következmények és konkrét feladatok adódnak a közéletben való részvétel vállalása során. A püspök hangsúlyozta a keresztény értelmiségiek kiemelt felelősségét, mert ők azok, akik a nyilvánosság eszközeivel élve az egyház mondanivalójának reprezentánsai – és üzenetének közvetítőivé válnak a szekuláris világban.

► Folytatás a 3. oldalon

szeretet.éhség

Minden évben ugyanaz – mondhatnánk. Ugyanaz a kép. Ugyanaz a fogalom. Ugyanaz az üzenet.

Látszólag csupán. Igaz, a mézeskalácsos tört szív, az országos adománygyűjtés, a szavak, a forma nem változott.

Most is a felebaráti szeretetre támaszkodik, kér, bátorít és hív mindenkit a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet. Immáron tizenegy éve. Mert hisszük és valljuk: közösen, „együtt egy jobb világot” többre megyünk. Így eljutunk bajba jutott embertársainkhoz Magyarországon és külföldön is. Eszközzé válunk, társakká leszünk a jó cselekvésében. Egyénként, gyülekezetként és egyházként.

Így végeztük szolgálatunkat 2006-ban is. Engedtesse meg, hogy a szervezet igazgatójaként röviden összefoglaljam, mit végeztünk.

Hazai szociális munkánk keretében tizennyolc intézmény harminchárom különálló szolgáltatásával napi szinten segítjük a csonka családokat, az otthoni erőszak elől menekülő, így gyermekeiket egyedül nevelő édesanyákat. Hajléktalannal, idősekkel, hátrányos helyzetű gyermekekkel és szenvedélybetegekkel foglalkozunk. Ez éves szinten több mint kétszáz ezer konkrét alkalmat jelent.

Humanitárius munkánkat tekintve számos nemzetközi régióban, illetve hazai területen végzett segélyezésünk közül emelhetünk ki néhányat. Udvarhelyszéken nagyszabású segítségnyújtásunk részeként megtörtént a hodgyai iskola és óvoda alapkövetélete; az intézmény, amely nemcsak a helyi, de a környező, javarészt magyar lakta települések diákjai számára is tanulási lehetőséget biztosít, tavasszal készült el. Az újjáépült kis-kadáci unitárius imaház rekonstrukciós költségeihez, illetve a bikfalvi református templom felújításához is hozzájárultak adományozóink. Az épületek átadása 2006 őszén történt meg.

Srí Lankán több mint száz családi otthon felújításával-felépítésével készültünk el, valamint átadtunk egy húszlakásos társasházat a szökőár károsultjai számára. Az elmúlt két esztendőben Srí Lanka-i menekülttáborokat láttunk el rendszeresen segélycsomagokkal. Folytattuk dráma-színház programunkat is, mely lelkileg segít feldolgozni a két év után múlni nem akaró traumás élményeket. Afganisztánban felépítettük a tizedik iskolaépületet. Dehrazai település oktatási intézményével együtt összesen most már több mint tízezer diák tanulhat elfogadható infrastrukturális körülmények között. Jelen pillanatban már a tizenegyedik iskola építése folyik.

2006-ban világszerte több humanitárius katasztrófa károsultjaihoz juttattuk el – adományozóinknak köszönhetően – a nemzetünk, egyházaink szolidaritását kifejező adományokat. Az indonéziai föld-

rengés idején az egyik legnagyobb magyar segélyprogramot hajtottuk végre a térségben. Szíriában és Libanonban összesen mintegy tizenötezer, az egy hónapos fegyveres konfliktus következtében menekültté vált libanoni embernek segíthettünk. A tavaszi áradások a Kárpát-medence több térségében is igen nagy károkat okoztak. Munkatársaink többek között a délvédelmi Nagybecskerek és Titel (a Tisza-torkolat térsége), valamint a dél-romániai Ploska és Goitea településen segítettek az árvízről szenvedőket élelmiszer- és higiéniai csomagokkal.

A tavaszi időszak hazánk folyó menti településeit is megpróbálta. A segélyszervezet belvázi segélyprogramjait Kunhegyesen és Derecskén kezdte. Majd az árvíz miatt veszélyeztetett és/vagy károsult Duna-parti Kisoroszi, Pilismarót, Sződliget, Bata, a Tisza-parti Veszény, Tiszavárkony, Tiszajenő, Tószeg, Csongrád, illetve a Sajó mellett található Ónod és a Hernád menti Gesztely település lakóinak vittünk a kritikus időszakon átsegítő élelmiszer- és higiéniai egység-csomagokat. A nyár eleji felhőszezon idején Nógrád megyében Nógrád-szakál, Litke, Egyházasszerve, Ságújfalú és Karancseszki károsult családjai kaptak (mosóport, sűrűlőszert, kéztisztítót, mosogatószer, fertőtlenítőt, öblítőt, tusfürdőt, szappant, felmosóröngyöt, gumikesztyűt, törülköződőt, szivacsot tartalmazó) higiéniai egységcsomagot.

Sok minden történt tehát. Még felsorolni is nehéz. Ismétlődő szociális gondok, katasztrófák. Adventben visszatekintve már meg is szépült a cselekedet. Mert öríási adományozói összefogás közvetítői lehettünk. Istennek legyen hála mindezért. Mégis!

Minden évben ugyanaz – mondhatnánk. A külsőségek; a koszorú, a mai vasárnapon már a három égő gyertya, a sokasodó fények, a jól ismert igehelyek, az adventi énekek. Mind-mind Krisztus eljövételét idézik. De valami a szolgálatunkon, munkánkon kívül is változott. Mi magunk. Eltelt egy év. Vannak, akiket elvesztettünk, másokat megismertünk. Életünket, környezetünket is talán egy kicsit másképp látjuk. Ünnepeket éltünk át, reménykedtünk és csalódtunk. Mégis törekszünk a jóra, bármennyire is sok lehet a kudarc.

Gyerekkoromban szerettem a szombathelyi kálváriadombot. Télen remek szánkózóhely volt. Ahogy a stációk mellett húztuk fel a szánkót, felérve a templomhoz, szinte kitért a világ. Minden megváltozott.

Az adventi vasárnapok is „stációk”. Megállók a karácsony felé vezető úton.

Mert karácsonykor, a megváltásban kitárul a világ.

A szeretet.éhség is benne nyer teljes értelmet.

■ LEHEL LÁSZLÓ

SEMPER REFORMANDA

rest ebben is a gyengehitűek szolgálatára lenni és lemondani e szabadságról, főképp mert hogy neked hasznot nem hajt, ha megteszed, s kárt se, ha elhagyod?”

► Luther Márton: Nyolc böjti prédikáció (Szebik Zsófia fordítása)

É L Ő V Í Z

ADVENT 3. VASÁRNAPJA – 1Kor 4,1-5

Készülés – kötelességből vagy szeretetből?

Kötelesség nézegette a naptárát otthon: ma december 10. van, hamarosan itt a karácsony, amire készülni kell. Fejében, mint egy komputerben, megjelent a rokonok listája. Összeszámolta nélkülözhető bankóit, s elosztotta a rokonok között. „Ilyen értékes ajándékokat csak én veszek a családban” – gondolta.

Nyakába vette a shopping centerket, ott telt minden szabad ideje. Bosszankodott-fukarkodott, alkudozott. Kínzó fejtörések közepette tisztította s aggatta tele lakását gyönyörű díszekkel, villogó-vibráló fényekkel. „Hogy leszek kész ad-digra?” – kérdezte, miközben árgus szemekkel a szomszéd lakás ablakát figyelte aggódva. „Mi lesz, ha ők több karácsonyi lámpácskát tesznek ki? Megszólnak, hogy nem készülök, és nem ünnepelek eléggé!”

Hatalmas rohanás közepette elérkezett az ünnep. Pincér módjára megterítette az asztalt, az ablakok csillogtak, a padlón egy porszem se volt – nehogy a rokonok megszólják. Barokk stílusban földízítette négy méter belmagasságú lakásába vett, négy méter öt centis fejtörőt. „Szépen nézzen ki az ünnepe!” – gondolta. A rokonok megjöttek, jóllaktak, megköszönték az ajándékokat, jót nevetgéltek, aztán elköszöntek. Kötelesség kiüresedett lélekkel üldögejt otthon december 26-án este. „Vége az ünnepeknek. Az idej karácsonyi tennivalók letudva.”

Másnap összetalálkozott barátjával, Agapéval, aki fülig érő szájjal köszöntötte: „Ünnep van!” Kötelesség kételkedően csodálkozott: „De az ünnep tegnap véget ért!” Agapé elmondta, hogy ő miként készült a karácsonyra. Beszámolt róla, hogy a készülődés számára december 3-án, egy vasárnap kezdődött. Akkor kezdett el várakozni Valakire, aki előbb szeretett minket, mint mi őt. Agapé őt várta heteken keresztül. Szeretettel ki-gondolta, hogy melyik ismerőse minek örülne. Tudta, hogy az ajándék nem a kötelességnek, hanem a szeretetnek a szimbóluma. Vágyott a várakozás időszakának egyedi, hamisíthatatlan hangulatára, ezért ő is elővette lakásdíszait, iz-zósorait, de elővette lelki elmélyülést szolgáló könyveit, Bibliáját és saját imá-dságait is mindennap.

Reménytelen pillantásokkal ébredt fel 24-én reggel. Neki is volt fenyőfája, kisebb és egyszerűbb, mint Kötelességé, de élvezte az illatát, fényeit, hangulatát, és nem törődött a rákerülő csecsebecsék és szaloncukrok mennyiségével. Agapé tudta, hogy nem a fenyő az ünnepe, így hát elment mindhárom nap az igazi Ünnepe házába, hálát adni az Istenként közénk jött, jászolban fekvő Kisdédért. Agapé gesztusaival fantasztikus fényt sugárzott vendégei felé, nem öltözött ki, és nem mondott díszbeszédet, mint Kötelesség, de jó volt vele ünnepelni, mert örömmel ünnepelt. A bejgli megrepedt bár, de szeretetből készült, az asztal egyszerű volt, de szeretettel lett megterítve, az ajándékok kisebbek voltak, mint másokéi, de ő szeretettel adta őket.

A három nap elmúlt, a vendégek elmentek, de az ünnep Agapé számára egy éven át tart. Hiszen a szeretet megszületett a földre.

■ BAJKÓ FERENC

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN:

WWW.EVELET.HU

Mint ismeretes, az *Evangélikus Életben* megjelenő írások egy hét késleltetéssel kerülnek az *EVELET* on-line adatbázisába. A nyomtatott szám második oldalának rovatai azonban a megjelenéssel egyidejűleg teljes terjedelmükben elolvashatók, illetőleg letölthetők.

Ki mer ítélni?

Miért ítélekünk? Az ítélek, aki bizonytalan önmagában. Magas mércéhez, tekintélyhez mér másokat és magát is, amelynek csak kevesek felelnek meg. Ezért csak néhány embert értékel nagyra, önmagát és másokat lelkisínyli.

Ítélek az is, aki bizonytalan az identitásában. Egy tekintélyhez, csoporthoz köti magát, amelyet elfogad, és biztosabb a dolgában, ha másokat pedig elítél. Minél jobban elítél másokat, annál biztosabbnak érezheti hovatartozását, például felekezetéhez való tartozását. Ezzel szemben azok nyitottak az ökümené felé, akik biztosak saját hitükben. Mindig, amikor a Lélek által előbbre lépünk Krisztus megismerésében, azt élhetjük át, amit Péter apostol mondott Kornéliusz házában: „Most kezdem igazán megérteni, hogy nem személyválogató az Isten, hanem minden nép között kedves előtte, aki féli őt, és igazságot cselekszik.” (ApCsel 10, 34-35) Különbözőek vagyunk, másképpen gondolkozunk, különböző irányzatokhoz tartozunk. Vajon tudunk-e közösséget alkotni, közösséget vállalni egymással? El tudjuk-e fogadni, ha a többség másképpen dönt? Vagy ahogyan a korinthusiak, elítéljük, aki Apollósé, Pálé vagy Kéfásé? Pál ezzel szemben úgy tekint rájuk, mint akik mind Krisztus szolgálói, Isten titkainak sáfárai.

Ítélek az is, aki takargat valamit, támadva védekezik, mások elítélésével ki-sebbiti a maga mulasztásait. És ítélekünk egyszerűen időtöltésből. A társalgás egyik formája: közös nevezőt lehet találni, ha mások gyengeségeiről beszélgetünk.

A betlehemi gyermek azonban leleplezi ítéleteinket. Pilinszky így ír: „És ki mer / a lemenő nap százkamezejében, / az ég dagálya és / a föld apálya idején / útrakelni, akárhová? // Ki mer / csukott szemmel megállni / ama mélyponton, / ott, ahol / mindig akad egy utolsó legyintés, / háztető, / gyönyörű arc, vagy akár / egyetlen kéz, fejbőlintás, kézmozdulat?” (A mélypont ünnepéje) Folytathatnánk a betlehemi jászolra tekintve: Ki mer ítélni, amikor Isten lehajolt hozzánk Jézus Krisztusban? Szeretete az istálló alázatában, nem ítéelve, hanem velünk közösséget vállalva érkezett hozzánk. 161. éneünkkel vallhatjuk: „Te megszületél énnekem, / Még akkor nem is éltem, / Kiválasztottál engemet, / És földre jöttél értem. / Még meg sem alkotott kezéd, / És Lelked már elvégeztél, / Az én üdvömré mindent. (...) Csak egyet, egyet kérhetek. (...) Hogy a szívemben végy helyet... Jer, térd be, és betér veled / Az öröm égi fénye!”

Tekintsünk erre a szeretetre! Ne mé-

ricskéljünk másokat, ne ítélgessük magunkat. Sem önhittent, azzal a hamis biztossággal, hogy mi a jó irányzathoz tartozunk, sem elítélve magunkat, vizsgálgatva, hogy megfelelünk-e valamiféle elvárásoknak. Az ítéletet bízzuk az Úrra, aki eljövetelekor „megvilágítja a sötétség titkait, és nyilvánvalóvá teszi a szívek szándékait, és akkor mindenki Istentől kapja meg a dicséretet”. A mi küldetésünk, hogy Isten titkainak hű sáfárai legyünk.

De mi Isten titka, amellyel sáfárkodnunk kell? Nem valamely irányzat bir-tokolja azt. Senki nem mondhatja, ő ismeri Isten titkát. Nem olyan titok Isten titka, amelyet egyesek ismernek, mások nem.

Isten titka Jézusban jut el hozzánk, benne találkozzunk vele. Nem ismeret, hanem találkozás. Nem egyesekhez jut el, hanem a közösségben tapasztaljuk meg. A közösségben találkozunk a szabadulással, a gyógyulással, a vigasztalással, bizalommal, megbékéléssel, mindazzal, amit Isten számunkra Jézus Krisztusban kinyilatkoztatott. Éppen akkor találkozunk vele, amikor sáfárkodunk vele. Amikor Krisztust képviseljük embertársunk előtt.

Ítélek helyett vállaljunk közösséget, elhatárolódás helyett nyhítsuk a magányt. Vezessük a ránk bízottakat,

A VASÁRNAP IGÉJE

védelmezzük a gyengét, látogassuk meg a beteget, teremtsünk békét, törekedjünk az igazságosságra. Ki-ki a maga helyén és tehetségével, lelkészként vagy a gyülekezet elkötelezett tagjaként, apaként és anyaként, főnként vagy beosztottként, hangos szóval, csendes odafigyeléssel vagy imádsággal. Mindannyiunk papi hivatása ez. Sáfárkodjunk bátran, képviseljük Krisztust akkor is, ha mások másként ítélik meg munkánkat. Az ítéletet bízzuk az önmagát a betlehemi gyermekben kinyilatkoztató Úrra, aki ismeri a szívek szándékait.

■ KÉZDY PÉTER

Imádkozunk! Leborulunk, Urunk, Jézusban megismert szereteted előtt. Hálát adunk a veled való közösségért, amellyel emberi kapcsolatainkban találkozunk. Indíts minket tevékeny szeretetre embertársaink iránt! Legyünk továbbadói a te szeretetednek, keressünk téged a másik emberrel való közösségvállalásban!

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Mindenható Istenünk, áldunk, hogy szent Fiadban közénk jöttél: hisszük, hogy most is velünk vagy, és meghallgatsz bennünket, amikor az ő nevében könyörgünk hozzád.

[Lektor:] Urunk, ne aggodalmaskodó és kételkedő szívűnkre tekints, hanem emlékezzél meg irgalmadról, és ragyogtasd ránk újra evangéliumod világságát, hogy általa megerősödjünk a hitben, és jó reménységgel, állhatatosan készüljünk Szent Fiad eljövételére! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, tedd egyházadat hűséges és igaz tanúddá az egész világon! Szabadítsd meg népedet a tudatlanság, a hamis tanítások és a lelki sötétség veszedelmétől! Szentlelked által tarts meg minket igéd igazságában, és add, hogy életünk a szolgálat és a szeretet jó gyümölcseit teremje! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, könyörgünk azért a békességért, amelyet egyedül Megváltónk adhat. Könyörgünk a benned hívók egységéért; önmagunk és minden embertársunk üdvösségéért. Siess segítségünkre, és tarts meg minket a hitben, hogy soha el ne szakadjunk tőled, hanem tied maradjunk, míg el nem jön országod, ahol hitünk látássá válik! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, irgalmadba ajánljuk beteg, megfáradt, megszorodott testvéreinket. Erősítsd, bátorítsd és vigasztald őket, és adj nekik élő reménységet! Az örvendezőknek pedig szenteld meg örömét, hogy ne mulasszanak el hálát adni minden ajándékodért és minden áldásért, amelyben nem érdemük szerint, hanem kegyelmed gazdagságából részesítetted őket. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, vedd oltalmadba mindenütt a vilá-

gon a háborúk veszedelmében győtrődő embertársainkat! Szabj határt a bűn okozta szenvedésnek, és vess gátat a gonosz szándékoknak! Segítsd diadalra az igazságot és a jóakaratot! Így teremts békességet mindenütt! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, oltalmazd hazánkat minden bajtól! Tartsd távol az elemi csapásokat, a járványokat és minden nyomorúságot! Áldd meg azok munkáját, akik a kormányzás felelősségét viselik, hogy békés, csendes életet élhessünk! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Hallgass meg minket, Urunk, és vezess földi életünk minden napján az üdvösség felé, míg el nem jön örökkévaló országod, ahol színről színre láthatunk, és angyalaidal együtt dicsőíthetünk téged, a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

ISMERJÜK MEG ÉNEKEINKET! 16.

„Szent kereszted titkait mind mélyebben ismerhessük” – skandináv eredetű énekeink

► **A rovatunk életre hívása óta eltelt nyolc hónapban megismerkedhettünk a gyülekezeti éneklés gyökereivel, valamint az énekeskönyvünk gerincét adó német korálokkal és régi magyar énekekkel. Az elkövetkező időben kitekintünk más országok felé is. Elsőként énekeskönyvünk dán, norvég, svéd és finn eredetű énekeit mutatjuk be.**

Jelenleg közel harminc olyan énekünk van, amelynek szövege vagy dallama északi hittestvéreinktől származik. Ezek egyharmada a *Dunántúli énekeskönyv* 1955-ben megjelent új részében látott napvilágot; nagyobb részük 1982-ben közreadott énekeskönyvünkben ismertük meg. Láthatjuk tehát, hogy ezek az énekek, szemben az eddig tárgyaltakkal, csak a 20. században kerültek magyar evangélikus használatba; az ökumenikus mozgalom térnyerése, a társegyházak közötti kapcsolatok erősödése vezetett ehhez a nyitáshoz.

A reformáció skandináv egyházai hasonló utat jártak be az évszázadok folyamán (ez sokban hasonlít a Magyarorszá-

gon történetekhez is). Röviden összefoglalva: mindenütt tovább élt egy ideig az anyanyelvre fordított gregorián; nagy számban használtak németből fordított énekeket (Luther és kortársai); sok saját énekiük a népdalok hatását tükrözi. A 18. században átalakították a dallamokat a barokk áriastílus szerint; a 19–20. században újra felfedezték a reformáció örökségét és a ritmikus éneklést.

Teljeségre való törekvés nélkül tekintsük elsőként *A nap világa, im, kihunyt...* kezdetű éneket (EÉ 126). Dallama dán népdal; első strófájának költője H. Ch. Sthen, aki saját versek írása mellett dánra fordította a reformáció első nemzedékének (N. Herman, N. Selnecker, M. Weijse, P. Nicolai) énektermését.

Az *Áll az Úristen temploma* (EÉ 288) szövege a legkiemelkedőbb énekköltők közé tartozó dán N. F. S. Grundtvig műve. Neki köszönhető a gyülekezeti éneklés 19. századi megújítása. Az ének dallama a norvég L. M. Lindeman egyik legismertebb szerzeménye. E szerző korálkönyve összefoglalja a komponista megújulásra irányuló törekvéseit.

A kevésbé elterjedt *Szent asztalod ma készen áll* (EÉ 312) szövegét O. Hillestad, dallamát E. Howland írta. Utóbbi a norvég

gyülekezeti éneklés 20. századi fellendítésének kiemelkedő személyisége.

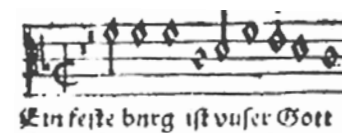
Az *Ó, terjeszd ki, Jézusom* (EÉ 120) népdalszerű formájának – AABA – köszönhetően (és a magyartól idegen, hármas-hangzatra épülő dallama ellenére) legnépszerűbb énekeink közé tartozik; versét a norvég J. N. Brun írta, dallama a norvég eredeti svéd változata.

A *Nem látták benned, csak az ács fiát* (EÉ 393) népdalszerű dallama a svéd V. Ahlberg szerzeménye; szövegét az idén, századik életévében elhunyt, kiemelkedő jelentőségű teológus-költő, A. Frostenson írta (további énekei: 329., 556.).

A *Jöjj le hozzánk, jer közénk* (EÉ 284) szövegét L. T. Nybergnek köszönhetjük. Dallama J. Crüger énekének finn változata; jól mutatja, milyen erőteljesen érvényesült a német minta, és azt is, milyen szoros a kapcsolat a svédek és a finnek között.

A *Van örök kincsünk, becsesebb...* (EÉ 286) kezdetű ének szövegét J. L. Runeberg írta, aki egy személyben testesíti meg a fent említett kapcsolatot: ő a finnországi svéd nyelvű költészet 19. századi klasszikusa. Másik éneke: *Mily boldog, aki Jézusban* (EÉ 384). Énekeskönyvünkben mindkét vers 16. századi dallammal kapcsoló-

CANTATE

dik össze: előbbi B. Waldis, utóbbi Luther művével.

A *Szőlj, boldog háláéneke* (EÉ 69) A. V. Koskimies versére épül; dallamát J. Sibelius, az egyik legismertebb finn zeneszerző írta. A komponistának kiterjedt kapcsolatai voltak magyar muzikusokkal, főleg hegedűversenyének előadása kapcsán.

A *Szelíd szemed, Úr Jézus* (EÉ 385) a bűnbánat és a személyes kegyesség kiemelt példájává vált; szerzői L. Stenbäck és H. Nyberg.

Végül két olyan éneket említünk meg, melyek alapja finn népi dallam. A *Kegyelemnek szép rózsája* (EÉ 456), E. Pöyry verse, lényegét tekintve Krisztus-himnusz. A *Fel, mert az irgalom percei miúlnak* (EÉ 449) A. Achenius költeménye, a fogyó kegyelmi időre figyelmeztet. Ezért legyen mindennapi fohászuk: *Irgalmas Jézusunk, járj velünk, kérünk!*

■ ECSEDI ZSUZA

Megrendezték a Mevét idei konferenciáját

◀ Folytatás az 1. oldalról

A keresztény emberek közéletisége – szerep vagy feladat? című előadásában dr. Korányi András, az EHE adjunktusa reális és eszméletető képet festett az egyházi értelmiség közéletben való jelenlétének súlyáról és jelentőségéről. Szociológiai adatok bizonyítják, hogy a történelmi egyházak a társadalom 14 százalékát képezik elérni, és a gyülekezetek mindennapi valósága ennél is szerényebb adatokat mutat. Ebben a rendkívül szűk mozgástérben az elmúlt másfél évtizedben az evangélikus egyház nem tudott közéletet teremteni: ennek hiánya érzeti hatását az egyházvezetésben, a zsinati munkában, az egyházi állásfoglalásokban. Mivel nincsenek szellemi műhelyek és szakmai megbeszélések, ezért nem működik az értelmiségieknek az egyház életébe való bevonása, s e nélkül nincs az egyháznak közéleti közösgésteremtő ereje – fejtette ki.

Az egyházon kívüli közéleti szerepvállalással kapcsolatban Korányi András rámutatott, hogy az egyházi értékeket sokkal bátrabban kellene felvállalni a külvilágban, társadalmi, gazdasági, politikai kérdésekben, ehhez azonban egy alternatív értékudatára lenne szükség. A keresztény értelmiség hiteles megnyilvánulásait akadályozza az a legtöbb esetben kedvezőbbnek ítélt lobbizás- és PR-tevékenység, amely sok esetben összeütközésbe kerülhet a társadalmi szolidaritással és konstruktivitással. A biztos alapokra helyezett és következetesen val-

lalt keresztény értékudat kialakítása a legégetőbb feladat a protestáns értelmiség számára.

A délelőtti program zárásaként Mihályi Zoltán villamosmérnök számolt be a Mevét eddigi tevékenységéről, és a társaság jelen lévő tagjainak szavazataival véglegesítették az ideiglenes intézőbizottság tagjainak tisztségeit.

Próhla Gergely országos felügyelő a keresztény értelmiség előtt álló új feladatokról és kihívásokról osztotta meg gondolatait a hallgatósággal. Mivel a rendszerváltozás óta az egyházak karanténban tartása lényegét tekintve nem változott, és az egyház sem tett meg mindent azért, hogy kilépjen ebből az ideológiai zárlatból – mondta –, nyitásra van szükség a közéleti szerepvállalásban. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy az egyház is magas színvonalon alkalmazza a modern kommunikáció eszközeit.

Az országos felügyelő négy pontban foglalta össze a protestáns értelmiség legfontosabb feladatait: a társadalmi és közéleti megjelenés során megszülető állásfoglalásokban értékek és elvek mentén kell megmutatnunk, kik vagyunk, és mit képviselünk – „azt kell adnunk, mi lényegünk”. Kiemelten fontos feladatként jelölte meg, hogy az egyháznak növelnie kell saját gazdasági erejét híveinek nagyobb anyagi áldozathozatala révén, és csökkentenie kell az államtól való függőségét. A közéleti megnyilvánulások során közérthető stílusra és modern nyelvhasználatra kell törekedniük azoknak, akik megfogalmazzák az egyház ál-

laspontját. Végül rámutatott az időbeliség szempontjára is, amely az aktuális társadalmi kérdésekre való gyors és közérthető reagálásokat és az egyházi állásfoglalások közzétételét jelenti.

Tükröződik-e a keresztények közéleti szerepvállalása a világi médiumokban? – tette fel az előadásának címében szereplő kérdést Radosné Lengyel Anna szerkesztő-riporter, egyházkerületi felügyelő. A média mai értékrendje alapján a kereszténység mondanivalójának nincs hírértéke, ezért nagyon nehéz megtalálni azokat a világi médiumok belüli fórumokat, ahol az egyházi értelmiség megfelelő módon szólhat a nyilvánossághoz. Lengyel Anna a saját munkája során szerzett tapasztalatai közül hozott olyan érzékletes példákat, amelyek megmutatják, mire kell figyelniük és törekedniük a keresztény értelmiségieknek a médiaszereplések alkalmával, hogy az a mondanivaló és értékrend, amelyet ők képviselnek, hitelesen szólalhasson meg a média nyilvánosságára előtt.

A konferencia végén, az *Öletbörze* címet viselő fórumbeszélgetés keretében belül lehetőség nyílt arra, hogy a hallgatóság tagjai hozzászóljanak az előadásokban elhangzott gondolatokhoz, témákhoz, és megvitassák a felmerülő kérdéseket. A beszélgetés moderátora dr. Orosz Gábor Viktor, az MTA–EHE Szociál-etikai és Ökumenikus Kutatócsoportjának tudományos munkatársa volt. A konferencia Gáncs Péter püspök áhítatával zárult.

■ PETRI GÁBOR

A belső rendezettség reménysége

Megújult gyülekezeti ház Kiskunhalason

▶ **Bár önálló egyházközség, a kiskunhalasi evangélikus gyülekezetnek nincs temploma. A halasi evangélikusok egy gyülekezeti imaházban tartják alkalmaikat, amely lelkészlakást is magában foglal – lelkész azonban régóta nem lakik benne. Az épület állapota miatt az utóbbi években elkerülhetetlenné vált a külső felújítás. Ennek befejeztével került sor december 10-én, advent második vasárnapján arra a háladó istentiszteletre, amelyre Gáncs Pétert, a Déli Egyházkerület püspökét hívták meg igehirdetőnek.**

A püspök Róm 15,4–13 alapján tartott prédikációjában arra hívta fel a figyelmet, hogy advent második vasárnapján egy új fogalom kerül a középpontba: a reménység. Az igeszakasz a reménység Istenéről szól, akiről könnyen elfeledkezünk – arról a hozzánk érkező Úrról, aki maga a megtestesült reménység, aki nem ismert egyetlen elveszett, reménytelen helyzetet sem. Advent az újkezdés reményét hozza el nekünk, s azt üzeni, hogy Isten valami újat akar kezdeni ott is, ahol mi már feladtuk.

A reményteljes Ileküetnek ki kellene áradnia az egyházból a világba, mert Isten új utakra, új kezdetekre akar hívni minket. Hogy egy gyülekezet hívogató jelle válhasson a világban, a közösség tagjainak nyitottá kell válniuk egymás befogadására – hangsúlyozta a püspök. Az épületek jó állapota fontos eszköz, de az igazi kérdés az, hogy az épületen belül, a közösségben, a hívek szívében is tapasztalható-e ez a rendezettség: egymáshoz illeszkednek-e az élő kövek, olyan vonzó lelki otthont alkotva, amelyben szeretet, elfogadás és békesség uralkodik? Gáncs Péter ezekkel a kérdésekkel utalt arra, hogy van remény a gyülekezetben belüli ellentétek, generációs feszültségek elsimítására és az egyházközség lelki vezetését érintő gondok megoldására, ha a gyülekezet tagjai egyetértésben törekednek a közös célok megvalósítására.

Az istentisztelet ünnepi közgyűléssel

■ P. G.

folytatódott, amelyen elsőként Hegyi Emőke gyülekezeti munkatárs tartott beszámolót az egyházközség jelenlegi helyzetéről. Andriksa Pál, a Kiskunhalasi Evangélikus Egyházközség felügyelője a gyülekezeti ház felújításának történetét foglalta össze, és tetelesen ismertette a több mint két és fél millió forintos beru-

A SZERZŐ FELVÉTELE

házás támogatóit és pénzüsségeit. A Bács-Kiskun Egyházmegye nevében dr. Ambrus András egyházmegyei felügyelő köszöntötte az ünneplő gyülekezetet, és az egyházközségnek a jövőben nyújtható anyagi segítség lehetőségeiről is szólt.

A közgyűlés ezek után olyan „fórumbeszélgetéssé” alakult át, amelyen a közösség tagjai őszintén és nyíltan megbeszélhették a gyülekezeti élet problémáit a kerület püspökével. A kiskunhalasiak régi problémája, hogy nincs helyben lakó parókus lelkészük, ezért fontos szolgálati területek ellátása – látogatások, lelkigondozás, gyülekezetépítés stb. – nincs megfelelően biztosítva. Gáncs Péter elmondta, hogy egyik legaktuálisabb feladatának tekinti egyházkerületében a kiskunhalasi parókus állás feltételeinek megteremtését, amely – éppúgy, mint a többi feladat megoldása is – csakis csapatmunka eredményeképpen valósulhat meg.

FOTO: BODA ZSUZSA

Vendégségben a Luther Kiadó

Adventi szeretetvendégség keretében látta vendégül a Mezőberényi I. kerületi evangélikus gyülekezet a Luther Kiadó munkatársait december második vasárnapján. Az érdeklődők délután először Kende K. Péter igazgatóval tekinthették át a Luther Kiadó könyvkiadóját, majd Boda Zsuzsa szerkesztőségvezetővel az *Evangelikus Életet* „lapozhatták át”.

M, mint misszió és é, mint értelmiség

ÉGTÁJOLÓ

Jó két évtizede már, hogy *M, mint misszió* címmel cikket írtam az *Evangelikus Élet*-ben. Egy Bereksárdon megrendezett ökumenikus konferenciáról tudósítottam nagy lelkesen, amelyen egyebek mellett az iszásokok, a cigányok és a kallódó fiatalok körében végzendő missziói munka lehetőségeiről gondolkoztunk közösen. Egy bekezdésemet „Csak nem gondolod, hogy ez lejöhét!” felkiáltással kihúzták a lap akkori szerkesztője.

Nem gondolom, hogy e lényegében cenzori beavatkozás korszakos jelentőségű mondatoktól fosztotta volna meg a kor teológiai publicisztikáját, ám a Magyar Evangélikus Értelmiségi Társaság (Mevét) december 9-én megrendezett fórumán a húsz évvel ezelőtti felvetéssel kezdtem előadásomat: „A missziói munka egyik kulcsfontosságú területét az egyik résztvevő szellemesen »kallódó értelmiség«-nek nevezte. A protestáns egyházaknak különösen is szép hagyományaik vannak az értelmiség bevonása terén. Ezért számukra végzetes lehet, ha elveszítik a tanárokat, jogászokat, orvosokat, a műszaki értelmiséget. Szükség van a lelkészek magasabb képzettségére, szélesebb körű ismeretére, de arra is,

hogy az értelmiség körében partnereket találjanak a gyülekezetek körében. A lelkész merje bevallani, hogy bizonyos kérdésekhez nem ő ért a legjobban. A világiak bevonása nem elsősorban a lelkészek helyetteseiként szükséges, hanem abból kiindulva, hogy az egyházi szempontból »laikusok« a maguk területén szakemberek, akiknek ismereteire az egyházban is szükség van.”

E fenti néhány mondatból aligha dőlhet volna meg a létező szocializmus. Azonban talán nem véletlen, hogy éppen ezeket a gondolatokat nyisszantotta el a túlbuzgó szerkesztői olló. Az akkori hatalom ugyanis kénytelen-kelletlen elfogadta, hogy az egyházak mutatnak némi életjelenséget, de kínosan rekedett arra, hogy a lelkészeket elszigetelje. Egy alapjában papos, sőt hierarchikusan felépülő egyházat ugyanis sokkal jobban kordában tarthatónak vélt. Ezzel pedig kialakult az úgynevezett sekrestye-kereszténység modellje: amíg az egyház papjai a templom vastag falai között teszik a dolgukat, addig nem kell beavatkozni, ám a legkisebb nyitási kísérletnél már részen kell lenni.

Nagyot fordult a történelem kereké, de alighanem az egyházra is érvényes Bill Lomax angol történész elhíresült mondása: „A szocializmusban az a legrosszabb, ami utána következik.” Hiába volt rendszerváltozás, talán ma sem túlzás kallódó értelmiségről beszélni.

Nem volt ez mindig így. Antall József, aki kiváló orvostörténészből lett miniszterelnök, 1987-ben ezt írta nekem:

„Nagyon fontosnak éreztem az evangélikusok szerepét Magyarországon, ahol változó időben (4-7%-os országos arány mellett) milyen fontos és nagy embereket adtak általában. Nem kell elsorolnom (Kossuth, Görgey stb.). De érdekes a szakértelmiség (Balassa, Markusovszky, Lumniczer stb.) kiemelkedő számaránya. Volt idő, amikor a magyar gyógyszerészek 40%-a evangélikus volt a XIX. században.” Nem kívánván azt a látszatot kelteni, hogy a későbbi kormányfővel rendszeresen leveleztem volna, a rend kedvéért leírom: kőbányai beiktatásom alkalmából írt nekem, az addigi síófoki és kötcsi segédlelkésznek. Önironikusán ezért ezt is írta: „Mint »kötcsesi birtokos« fájdalommal veszem tudomásul a gyülekezet veszteségét”, majd a levél végén „kötcsesi barátsággal” köszöntött... Az mindenesetre elgondolkodtató, hogy egy katolikus történész ennyire számon tartotta az evangélikus szakértelmiség hajdani társadalmi szerepvállalását.

Ne álmodozzunk negyven százalékról, de józanul gondolkozzunk el azon, miként találhatna magára az evangélikus értelmiség!

Először is a lelkészek munkatársai lehetnének. Mert a lelképásztor oly könnyen elmagányosodik! Szükség van annak emlegetett civil kontrollra és társ-szolgálatra. Némely lelkészben könnyen kifejlődik a diktátori hajlam, hiszen hamar megszokja, hogy minden lényegi kérdésben neki kell döntenie. Ha azonban szellemi és lelki társként ott van

mellette valaki, akkor még időben hangozhat el egy higgadt érv. Hosszan lehetne sorolni, mi mindent tehetnének gyülekezeteinkben és egyházunk egészében jogászok, mérnökök, tanárok, pénzügyi szakemberek, orvosok, újságírók – és még sokféle hivatás képviselői. Félreértés ne essék: »értelmiségi« nem attól lesz valaki, hogy diplomája van! Gazdálkodók és munkások is igazi munkatársai lehetnek a lelkésznek. Ellenpéldaként Albert Schweitzer *Életem és gondolataim* című könyvéből idézhetünk egy epizódot. Közismert, hogy ő a gaboni őserdőben kétkezi munkával épített kórházat. Amikor egy hatalmas gerendát nem bírt egyedül megemelni, megkért egy éppen arra járó, hófehér ruhás feketét – aki beteg rokonát jött meglátogatni –, hogy segítsen neki. Ám az öntudatosan így felelt: „Én értelmiségi vagyok!” Erre Schweitzer így szól magában: „Szerencsés flótás vagy! Én is mindig az akartam lenni, de sohasem sikerült...”

Másodszor az egyház kifelé irányuló szolgálatában tehet sokat a hívó értelmiségi. Találónan fogalmaznak katolikus testvéreink: a laikusok az egyház reprezentánsai a világban. Őket végképp nem érheti az a rosszindulatú vád, hogy azért szólnak vagy tesznek az egyház érdekében, mert ez a foglalkozásuk. Érdemes volna az eddigieknél tudatosabban támaszkodni arra a híveinkből álló valóságos hálózatra, amely átszövi a társadalmi szinte minden réteget. Ehhez persze a tudatos felkészítésükre, bizonyos teológiai felvértezésükre is szükség van.

Harmadszor az értelmiségiek segítségével az egyház jobban részt tud vállalni a közéletben. Első körben a tudományos és művészeti közéletre gondolok. Fontos, hogy egyházként folyamatos szellemi kihívások között éljünk; ennek érdekében részt kell vennünk tudományos társaságokban, jelen kell lennünk szellemi fórumokon, otthonosan kell mozognunk a művészetek vagy éppen a média világában. Attól sem fosztható meg az egyház, hogy – példának okáért evangélikus polgármestereken vagy akár hívó pártpolitikusokon keresztül – jelen legyen a helyi vagy az országos politika színpadán. Ne hagyjuk, hogy az egyház elszigetelődjön, és más nyelvet beszéljen, mint a körülötte levő világ! Hiszen akkor nemcsak mi állunk értetlenül más hivatások képviselői előtt, de bennünket sem értenek meg mások, vagyis missziói munkánk veszti el hatékonyságát.

Ezzel pedig visszakanyarodtunk egy jó húsz évvel ezelőtti cikkhez: *M, mint misszió...*

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Egy este a magyar tömegdemokrácia válságáról

FOTO: BOTTA DENES

A Luther Márton Szakkollégium Stumpf István politológust, a Századvég Alapítvány elnökét hívta meg vendégül december 7-én. A *Túlterhelt demokrácia – alkotmányos és kormányzati válságunk* című előadásában az előadó felvetette, hogy a mai „globális információtengeren” maradt-e helye a vallásnak és a patriotizmusnak, illetve hogy kínálkozik-e a magyar társadalom és a magyar ember előtt ezen értékek mentén út a jövőbe. A társadalom kis körei – akár a szakkollégium – megfelelő táptalajt nyújthatnak az előremutató értelmiségi gondolkodáshoz.

■ UNGER VIKTÓRIA

Több Ószövetséget kérnek

A Keresztény–Zsidó Társaság az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalában tartotta évi rendes közgyűlést november 29-én dr. Fabiny Tamás püspöknek, a társaság ügyvezető elnökének vezetésével. Szécsi Józsefnek, a társaság főtitkárának javaslatára a résztvevők egybehangzóan elfogadják az ajánlást, hogy a történelmi egyházak egyházközségeiben rendszeresen szervezzenek a zsidóság múltját és hagyományát bemutató alkalmakat, valamint kifejtették abbéli reményüket, hogy a keresztény istentiszteleteken az eddiginél sűrűbben hangzik majd el igehirdetés ószövetségi textusokról.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Különböző méhecskék egy kaptárban

▶ **Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) olyan, mint egy nagy méhkaptár: rengeteg rekesze – bőséges szeminárium- és előadás-kínálata – van, és sokféle méhecske (vagyis egyetemi polgár) gyűjtöget benne. Talán kevesen tudják, hogy teológiánkon nemcsak evangélikus méhecskék próbálnak minél több tudást elraktározni magukban, hanem metodisták is. Szinte minden évfolyamra járnak metodista diákok. Kérdésimre egyikük, Vigh Bence másodéves teológus válaszolt.**

– Kérlek, foglald össze dióhéjban, hová nyúlnak vissza a metodista egyház gyökerei!

– Egyházunk John Wesley nevével kapcsolható össze, aki anglikán lelkész volt az 1700-as években Angliában. Az oxfordi egyetemen tapasztalt szellemi állapotokból kiábrándulva ő és barátai rendszeresen összegyűltek, hogy együtt olvassák a Bibliát, imádkozzanak, önvizsgálatot tartsanak és úrvacsorázzanak. Emiatt „bibliamolyoknak”, „metodistáknak” – azaz „módszerkeskedőknek” – kezdték őket gúnyolni. Ez utóbbi névrajtuk is maradt, maguk is elfogadták. A lelki ébredés időszaka volt ez. Wesley és társai igehirdetési nyomán sorra alakultak a metodista közösségek. Halála után alakult át a mozgalom egyházzá; a híveit ma világszerte megtaláljuk. Magyarországon hivatalosan 1898 óta vannak metodista közösségek.

– Hogyan kerül egy metodista diák az evangélikus teológiára, és mit tanul itt?

– A metodista és az evangélikus egyház között immár több éve bevett szokás, hogy a metodista diákok az Evangélikus Hittudományi Egyetemen tanulnak. Ugyanazokat az órákat látogatjuk, mint evangélikus társaink, ám ezek mellett tanuljuk a metodizmus történetét, egyházrendjét és teológiáját is.

– Más felekezetiént azért bizonyára nem érezd magad idegenül az evangélikusok között...

– Nem, hiszen a más felekezethez való tartozásunk természetesen nem jár kiközösítéssel vagy más hátránnyal. In-

kább alapot ad a viccelődésre. Néha azon poénkodunk, hogy ki kinek a valóságára tér át. Engem például egy pohárköszöntő alkalmával tiszteletbeli lutheránussá fogadtak! Ez is mutatja, hogy nem a különbségeken van a hangsúly – ezek zömükben külsőségek – hanem a közös gyökereken és célon: az evangélium hirdetésén!

***

Méhkaptárunknak egyik különleges rekesze az angol szakfordító szeminárium. Itt lehetőségünk van olyan angol nyelvű szakszövegeket átültetni anyanyelvünkre, amelyeknek még nincsen magyar fordításuk. Dr. Szentpétery Péter egyetemi docens vezetői évente ezt a kurzust, amelyen idén három méhecske zümmögött szorgosan: Horvát-Hegyi Áron, a fentebb kezdezt metodista diák és a cikk írója.

Ebben a félévben lefordítottuk a nagy metodista reformátor, John Wesley testvérének, Charles Wesleynek az egyik karácsonyi énekét is. Hadd legyen ez az ének adventi ajándék! Egy csepp lelki nektár, mely segít megízlelni minden nép örömet, Jézus születését úgy, ahogyan ezt metodista testvéreink élék, éneklék meg. Egyenesen méhkaptárunkból, teológiánkról – sok szeretettel minden kedves Olvasónak!

Jézusunk, mióta várunk,
Jöjj, a nép legyen szabad;
Félelem s baj annyi nálunk,
Békességod, ó, Te add!

Izrael vigasztalója,
Nagy világban egy remény;
Szép neved ma vágyva szólja
Népek ajka Föld színén.

Megszületsz a nép javára,
Gyermek és te, nagy király;
Megszületsz uralkodásra,
Hozd országod, és ne várj!

Lelked által, ó, segíts meg,
Csak tiéd lesz annyi szív;
Érdemedre rátekintesz,
S égi trón elé Te hívsz!

■ KÖPE LÍDIA,
az EHE másodéves hallgatója

Összegzés és előrettekintés

Ülésezett a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának közgyűlése

▶ Az összegzés és az előrettekintés jegyében telt a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) évi rendes közgyűlése december 7-én. A szervezet székházában zajlott tanácskozás első, „ügypolitikai” részében D. Szabik Imre nyugalmazott evangélikus püspök elnöki beszámolója és dr. Bóna Zoltán főtitkári jelentése hangzott el, valamint elfogadták a 2005. évi zárszámadást és a 2007. évi költségvetést, majd megválasztották a számvizsgáló bizottságot. Ezután a Magyarországi Bolgárok Egyesületének egyik alelnöke, Karailiev Iván révén a résztvevők rövid betekintést nyehettek a magyarországi bolgárok életébe, annak okán, hogy jövőre ők mutatkoznak be az ortodox napok elnevezésű rendezvényen. A közgyűlés második, tematikus részét a szervezők az Egyházak Világtanácsa (EVT) 9. nagygyűlésének szentelték.

Elnöki jelentésében D. Szabik Imre egybe-
mellet az egyházaik előtt álló kihí-
vásokról és feladatokról szólt. Egyhá-
zunk nyugalmazott püspöke a gyüleke-
zetek taglétszámának csökkenését em-
lítvén kiemelte, hogy az egyházak szá-
mára nagy tartalékot jelentenek az aktív
hitéletet nem élő, ám a keresztyénséggel
szimpatizáló állampolgárok. Az ő tudatos,
elkötelezett keresztények való for-
málásuk közös megbízatásunk.

„Kétségkívül több kísérletnek lehe-
tünk szemtanúi a 21. században. Ezek
közül a legjelentősebb az egyházi
könnyűzene térhódítása, s ezzel egyide-
jűleg az ifjúság jelentős rétegeinek meg-
szólítása” – mondotta. Az EVT 2006.
február 14. és 23. között zajlott 9. nagy-
gyűlésén – amint azt a közgyűlés másod-
dik részében elhangzott felszólalások-
ban is említették – ezt már megtették,
megszólították az ifjúságot.

A braziliai eseményről Gáncs Péterné

(képünkön) nyújtott általános ismertetést;
a nagygyűlés utáni teológiai és tartalmi
munkáról Gáncs Péter püspök adott tájé-
koztatást; az összefogottak a hazai öku-

FOTO: BOTTA DENES

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Előkarácsony Esztusra emlékezve

▶ **Esztus minden bizonnal örülne! A szívéhez oly közel álló „bárcások” idén is egy teljes napot töltöttek együtt a karácsonyra való készülődés jegyében. Akárcsak tavaly, idén is a budapesti Egyetemi és Főiskolai Gyülekezetnek helyet adó látványos épületbe várta a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) Bárka szakcsoportja – különösen is Udvardi Andrea, az alkalom főszervezője, valamint Bence Orsolya, a Mevisz elnökségének Bárka-témafelelőse – a közös előkarácsonyozásra vágyókat.**

A december 9-ére szóló meghívást több mint nyolcvanán fogadták el, elsősorban Budapestről és vonzáskörzetéből. A

kevésbé fontos része a programnak, hiszen a nyári táborokon kívül a legtöbben csak ilyenkor – esetleg még a tavaszi tábortalálkozón vagy a mozgássérült-passzió – találkoznak egymással.

A délutáni programok sorát Györe Dánielnek, a Mevisz áprilisban megválasztott új elnökének a rövid beszámolója nyitotta meg. A december 17-én fennállásának tizennyolcadik évfordulóját ünneplő szervezet feladatairól szólva nem feledkezett meg a kemences-mihályfai táborhelyről sem. Örömmel adta híru, hogy az augusztus 1-jén megkezdett, eddig mintegy harmincmillió forintba kerülő felújítási munkálatok immár befejeződtek, és egy héttel korábban, december 2-án átadhatták az épületet. A jelenlévők alig akartak hinn a szemüknek, álmélkodva figyelték a kivételről megjelenő „ilyen volt, ilyen lett”

ezelő” Andorka Eszterre – vagy ahogyan a legtöbben ismerték: Esztusra – emlékeztek. A 2003 februárjában tragikus körülmények között elhunyt fiatal lelkésznek a Kézdy Péter piliscsabai lelkész, a „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népeket” című, egy hónappal ezelőtt megjelent emlékkönyv egyik szerkesztője idézte fel. „Sok mindent nem tudunk róla; ez a kötet hozzásegít bennünket ahhoz, hogy teljesebb legyen a róla őrzött képünk” – mondta.

A közös estebéd után, a nap lezárásaként úrvacsorás istentisztelet szerepelt a programban. Körmeny Petra Kornélia, a budapesti Evangélikus Egyetemi Gyülekezet beosztott lelkésze – egyben az istentiszteleten közreműködő Égőfény gospelkórus vezetője – Róm 15,10–13 alapján megtartott igehirdetésében arról beszélt, hogy Isten

FOTO: SOLIMOS TAMAS

mozgás- és látássérült résztvevők dél-
előtt különböző kézműves-foglalkozá-
sok közül választhattak: segítőikkel köz-
ösen ékszert, angyalok és képeslapot
készíthettek. Közben természetesen volt
idő a baráti beszélgetésekre is; ez nem

képeket; az általuk is jól ismert parókia-
ból modern, teljesen akadálymentes –
harminc fő elhelyezésére alkalmas – if-
júsági szállás lett.

Az örömteli pillanatokat kicsit szo-
morúbbak követték: az „egy Bárcában

azért született a Földre erőtlén és töré-
keny emberi formában, hogy ne fél-
jünk tőle. Töltünk több időt lélekben
a kisgyermek jászla mellett – ő a re-
ményiség Istene!

■ VITÁLIS JUDIT

Felkészülés a szent zene szolgálatára

▶ Az elmúlt hónapokban többször is hírt adtunk olvasóinknak arról, hogy a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen diplomát vagy doktori fokozatot szereztek egyházunk fiatal muzsikusi. Egyházunk egésze sokat profitál abból, hogy több évtizedes kényszerszünet után 1990 óta ismét működik a nemzeti közti híru Zeneakadémia falai között az egyházzenei oktatás. Amikor közeledik a felsőoktatási intézményekbe való jelentkezés határideje, jó tudni, hogy a zenével már évek óta intenzíven foglalkozó fiatalok számára nem csupán második szakon, hanem államilag finanszírozott alapképzésben is lehet felsőfokú intézményben egyházzenei tanulni.

Családias körülmények között, magas színvonalon folyik az a képzés, amelynek immár több mint másfél évtizedét Dobszay László és Szendrei Janka professzorok neve fémjelzi. Ők nevelték ki és építették fel a fiatal, lelkes oktatói gárdát is.

A bolognai elvek alapján kialakított új képzési forma sokféle variációs lehetőséget nyújt, többek között más szakokra való átjárást, illetve egyéni életpá-

lyát építő tárgyak felvételét. Az egyházzenei tanszak egyszerre végez igényes oktatást és tartalmat, ökumenikus nevelést. Evangelikus, református, görög katolikus és római katolikus tanárok végzik a felkészítés szolgálatát. A tanszakra már hagyománya van azoknak a bel- és külföldi kirándulásoknak, amelyek nemcsak a közösséget építik, spirituális gazdagodást kínálnak, hanem szakmailag is hasznosítha-

tók, és segítik a hallgatók előrehaladását.

Hogy az érdeklődők ne csak hírből vagy indirekt forrásból halljanak az itt folyó munkáról, 2007. január 19-én 15 és 17 óra között nyílt nap keretében mutatkozik be a tanszak. Erre nemcsak a felvételizni szándékozók, hanem az érdeklődőket is szeretettel várják (Budapest VI., Vörösmarty utca 35. III. emelet).

Egyházunkban a kántorképzés ügye a főtí Mandák Otthon nevével kapcsolódik össze. (Számos főtí oktató az egyetem egyházzenei tanszékén is szerzett diplomát). Egyházunknak ez az intézménye alap- és középfokon képez gyülekezeti szolgálatba állókat. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen lehetőség van felsőfokú egyházzenei tanulmányokat végezni, sőt megfelelő képzés után tudományos kutatást vagy doktori munkát is elkezdni.

■ H. K.

Tök Tóbiás kalandjai

Hogy kerül egy dísztok az adventi koszorúra? És miként tudja ő legjobban az Urat szolgálni? Mindazok választ kaphattak ezekre a kérdésekre, akik december 9-én, szombaton ellátogattak a budapesti Üllői úti Országos Egyházi Iroda földszinti tanácstermében rendezett könyvbemutatóra. Ennek keretében lapunk olvasói előtt jól ismert „házi szerzőnk”, Füller Tímea (képünkön jobbra) olvasta fel a gyerekeknek a Luther Kiadó gondozásában most megjelent, felnőttek számára is tanulságos meséjét, a Tök Tóbiás kalandjait, amelyet Jenes Katalin illusztrációi hoznak még közelebb a kis olvasókhöz.

A program Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténésznek, az Evangelikus Országos Múzeum munkatársának köszönhetően énektanulással és adventikoszórú-készítéssel válhatott még színesebbé. A családias hangulatú

FOTÓ: BOTTÁ-DÉNÉS

összejövetel végeztével a rendezvény háziasszonya, Boda Zsuzsa sokak kívánságának adott hangot, amikor megjegyezte: „Várjuk a folytatást!” A gyermekek és

szüleik reménység szerint minél hamarabb kézbe vehetik majd azt a könyvet is, amely Tök Tóbiás újabb kalandjait tartalmazza.

■ GAZSU

Gyermekszínházi előadás Kőbányán

FOTÓ: BOTTÁ-DÉNÉS

Egy új kezdeményezés gyümölcsöző hangulatos gyermekszínházi előadásban volt része a publikumnak december 10-én délután a Kőbányai Evangelikus Egyházközség Kápolna színpadán. Az alkalom a hivatásos és tanuló színészekből álló SZÉF (Színházi és Filmművészeti) Ala-

pítvány társulata, a kőbányai gyülekezet és egyházunk ifjúsági osztálya összefogásának eredményeképpen jöhetett létre – a népes közönség nagy örömeire. A holló és a róka című mesejátékot Paál Gergely rendezte. Az előadás La Fontaine tanulságos történeteiből és egy ötletes keretjátékból szö-

vődött össze, amelyben a gyerekek a helyükön ülve vagy a színpadra lépve közreműködhetnek. A színdarab után adventi gyertyagyújtásra és énekelésre került sor, majd a kőbányai gyülekezet vendégszeretetének jóvoltából ki-ki meguszonnázhatott.

■ MÁDY ERZSÉBET

HIRDETÉS

family
A családok és párkapcsolatok magazinja

Az ingyenes bemutatkozó szám már **megjelent.**

megrendelhető: www.familynet.hu

SCM Alapítvány, family szerkesztősége

Tel.: 06-1/877 4860; e-mail: levelek@familynet.hu

Karácsonyi történetek a kicsi csillagról
– minden nap egy nagy kaland

Az egykor Betlehemben fényeskedő öreg csillag elmeséli élete nagy kalandját szomszédainak, köztük mesénk hőseinek. A kicsi csillag elhatározza, utánajár, hogyan is ünneplik az emberek a betlehemi kisded születésnapját, a karácsonyt.

Ajánljuk ezt a könyvet minden családnak.

Kapható a jobb könyvesboltokban, de megrendelhető kiadónknál is.

www.familynet.hu

family szerkesztősége

Postacím: 2051 Biatorbágy, Pf. 125

Tel.: 06-1 877 4860

E-mail: megrendel@familynet.hu

Ára könyvesboltokban: 2490 Ft

Kiadónknál 15% kedvezmény: 2115 Ft*

family-előfizetőknek 30% kedvezmény! (1740 Ft)*

*+postaköltség

A Kórházi Lelkigondozás

az önkéntes segítők számára 2006. október 6–7. között

A szeretet megváltoztat

Mennyivel könnyebb az élet, ha érezzük, hogy szeretnek és elfogadnak bennünket! Ha nem érzünk magunk körül rosszindulatot, áskálódást; ha nem látunk magunk körül olyan embereket, akik folyton csak a hibáinkra emlékeztetnek minket.

Mennyire makacsak és önfejűek tudunk lenni, ha szeretetlen légkör vesz minket körül; olyan emberek, akik csupán „hidegen” akarnak segíteni. Milyen jó ellenben megmelegedni olyan emberek társaságában, akik sugározzák a szeretetet! Hirtelen mi is őszintébbek leszünk magunkhoz és másokhoz is.

Egyedül a szeretet képes megnyitni és megváltoztatni egy embert. Jézus tudta ezt a titkot. Tanuljuk el tőle mi is, hiszen csak a szeretet, az elfogadás által tudjuk magunkat és a reánk bízottakat gyógyítani.

Anthony de Mello így vall erről tanmeséjében: „Évekig neurotikus voltam. Ideges voltam, depressziós és önző. Mindenki azt hajtogatta, hogy milyen neurotikus vagyok. Én persze nehezteltem rájuk, bár beláttam, hogy igazuk van, és meg akartam változni. De sehogy sem sikerült, bármennyire is akartam. Leginkább az fájt, hogy a legjobb barátom is azt hajtogatta, hogy milyen neurotikus vagyok. És ő is állandóan arra kért, hogy változzam meg. Vele is egyetértettem, bár rá nem tudtam neheztelni. Erőtlennek és csapdába zártnak éreztem magam. Egyszer azonban így szólt hozzám a barátom: »Ne változz meg! Maradj olyan, amilyen vagy! Igazán nem számít, hogy megváltozol-e, vagy sem. Én úgy szeretlek, amilyen vagy; nem tudlak nem szeretni.« Olyanok voltak ezek a szavak a fülemnek, mint a legkedvesebb muzsikaszó! »Ne változz! Ne változz!... Szeretlek.« Görseim fellazultak. Éltre keltem. És, igen, csodák csodája, megváltoztam! Most már tudom, hogy addig nem tudtam volna megváltozni, amíg nem talállok valakit, aki szeret engem, függetlenül attól, hogy megváltozom-e, vagy sem. Te is így szeretsz engem, Istenem!”

■ LUKOVITS ESZTER

Belső erőforrásokat mozgósítva

Interjú Frivaldszkyé Jung Csilla klinikai szakpszichológussal

– Ma Magyarországon egyre többen szenvednek depresszióban. Ön szerint mi ennek az oka?

– Valóban, a klinikai gyakorlatban észrevehetően megnőtt a depressziósok száma. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) adatai szerint világszerte évente mintegy százmillió (!) embernél alakul ki depresszió. 2020-ra a betegek számát tekintve feltehetően ez a betegség foglalja majd el az első helyet. A felmérések szerint életük során az emberek 12–19 százaléka esik át legalább egy súlyos depressziós epizódon. A pszichésen egészségesnek mondható, kiegyensúlyozott, harmóniában élő emberek élettörténetében is előfordul átlagban egy olyan életszakasz, amikor az öngyilkosság készítése komolyan megjelenik valamely trauma, veszteség következményeként. Ez még nem jelent betegséget. A tartósan fennálló depressziós állapot azonban kezelést igényel.

Annak, hogy a betegség ilyen gyakori, több okát látom. Az egyik az, hogy egyre többen úgy érzik, a korábbi sokkal nagyobb a felelősségük saját sorsuk alakításában – lásd például az egyéni vállalkozói létet –; ezenkívül keresztény gyökereink elvesztésével az élet átfogó, végső értelme háttérbe szorul; és persze az okok közé tartozik a növekvő munkanélküliség, a családban élés elönyeinek társadalmi bagatelizálása, és így tovább.

– Hogyan derül ki, hogy az Önhöz fordulóknál közül ki a depressziós, és ki az, aki inkább csak lehangoltsággal küzd? Melyek a depresszió legjellemzőbb tünetei?

– A pszichoterápiás szempontból beavatkozásért kiáltó depresszió tünetei a következők: állandósult szomorúság, a szorongás vagy az „üresség” érzése; túl sok vagy túl kevés alvás, éjszakai vagy túl korai ébredés; csökkent étvágy és súlycsökkenés vagy étvágyfokozódás és súlynövekedés; az érdeklődés elvesztése olyan dolgok iránt, amelyek régen örömet okoztak, beleértve a szexuális életet; ingerlékenység, nyugtalanság; állandósult testi tünet, amely nem reagál a kezelésekre, például krónikus fájdalom vagy emésztési zavarok; koncentrációs, emlékezési zavarok, döntésképtelenség; kiemertelenség; a bűnösség, illetve értéktelenség érzése, reménytelenség és pesszimizmus; önsértések, öngyilkossági gondolatok. Természetesen nem jelentkezik minden tünet mindenkinél, de ha ezek közül legalább öt igen hangsúlyos, akkor már depresszióra kell gyanakodnunk.

– Tudjuk, hogy ma már vannak jó gyógyszerek erre a betegségre, de léteznek más segítő módszerek is. Meggyőződésem, hogy több olyan lehetőség rejlik az emberben magában, amellyel elősegítheti saját gyógyulását. Mit gondol erről? Mit

javasol azoknak, akik „belső erőből” is akarnak küzdeni a gyógyulásukért?

– Pszichológusként szakmailag azt az elvet vallom, hogy abban az esetben kell feltétlenül gyógyszerhez folyamodni a kezelés során, ha a beteg mély krízisben, életveszélyben van, például súlyos öngyilkossági gondolatokkal és készletességekkel küzd. Hiszen az emberi élet védelme feltétlen feladatunk. Másrészt úgy látom, abban az esetben is segít a gyógyszer, amikor a beteg a depressziója miatt nem tud kimozdulni a lakásából, ezáltal nem tud eljutni a pszichoterápiára, a segítő beszélgetésre sem.

Ugyanakkor minden olyan esetben, amikor ezen problémák nem állnak fenn, a gyógyszer nélküli küzdelem az, ami képes arra, hogy nagyon mély belső erőforrásokat, „megküzdő” stratégiákat mozgósítson a páciensben. Mindezeket a gyógyszereszedés – mint „kényelmes” eljárás – nem hívja elő. De más szempontból is igen hasznos, ha nem alkalmazunk gyógyszert: ez esetben az eredményt, az első lélektani sikereket is önmagának, saját eredményes pszichés hadviselésének tulajdoníthatja a beteg, nem pedig a kemikáliák erejének. Így a javulás is maradandóbb. Ha valaki önerőből is kíván küzdeni a depressziója ellen, nagyon fontos hozzáállásnak tartom a következőt: a betegséggel

mint önálló entitással küzdjön, megszemélyesítve azt – tehát ne azonosítsa önmagát a depressziójával –, ő ugyanis nem beteg, hanem van egy betegsége, amelyet le kell küzdenie. Magában kell valamit elpusztítania, nem pedig önmagát.

– Milyen gyakorlati segítséget vehet igénybe, aki otthonában lehangoltsággal, enyhébb depresszióval küzd?

– Enyhe depresszió esetén javaslom például az orbáncfűtea – amelynek az úgynevezett hypericum a hatóanyaga – fogyasztását, ami tudományosan, kísérletileg bizonyítottan hangulatjavító. Általában az enyhe alvásmegvonás is jótékony hatású a depresszióra. A napirendírás nagyon sokat tud segíteni abban, hogy legyen rendszer az életünkben, átlássuk a ránk szabott feladatokat, szerepünket a saját és családunk életében. Ez könnyebben elkészíthető, ha valaki segít az összeállításában. Kritikus időszakokban nagy segítséget jelent, ha kérdéseinkkel, fájdalmainkkal feltárcsázzuk valamelyik telefonos lelkesítő-szolgálat számát. Képzett munkatársakkal bármiről beszélgethetünk, olyasmiről is, amiről esetleg más kapcsolatainkban nem tudunk.

Érdemes könyveket is fellelőzni e témakörben. Kitérnő, az öngyógyítást jól segítő műnek tartom például a *Kiút a depresszióból* címűt, Sue Atkinson művét, amely magyarul is megjelent az Akadémiai Kiadó gondozásában 1996-ban. Ebben a szerző saját küzdelméről veti hűen papírra, és számos gyakorlati tanácsot, feladatot ad.

Ha mindezek nem segítenek, nem javul az állapotunk, akkor feltétlenül pszichológus vagy más segítő foglalkozású szakember felkeresését javaslom, mert ők számtalan további segítő technika birtokában vannak, olyanokéban, amelyeket egyedül nem lehet gyakorolni. Alkalmazhatnak például bizonyos kognitív terápiai elemeket, de ide tartozik a szeretetnyelvű beazonosítás, az értelem-érzékelés tréning – logoterápiás technika –, továbbá az álmodással való foglalkozás vagy az énközlések megtanítása is. És elengedhetetlen a hozzátartozók tájékoztatása arról, hogy miként tudnak segíteni a betegnek a depresszió leküzdésében. Például a „Próbáld összeszedni magad!” típusú mondatok elfelejtésével... Ugyanis ennél hasznavehetőbb tanácsot nem lehet adni egy depressziós embernek.

Nagyon fontos a betegség kezelése, ugyanis a kezeletlen depresszió vagy kóros „öngyógyításhoz” vezet – mint az agresszív viselkedés, alkoholizmus, drogok használata, játékszenvedély –, vagy legvégső esetben öngyilkossághoz, az emberi élet értelmébe vetett hit teljes elvesztéséhez.

■ – HONTI –

RENÉ MAGRITTE: HISTOIRE CENTRALE

Mi értelme az életnek...?

Alapvetően fontos kérdése ez ma az embernek. A gondolkodó ember keresi a választ erre a kérdésre, és ez egy egészséges keresés. Ma azonban egyre többen vannak, akik kételkednek életük értelmében, és inkább azt a kijelentést fogalmazzák meg, hogy nincs értelme az életnek. Dr. Schaffhauser Ferenc egyetemi docens, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Nevelésméleti Tanszékének vezetője előadásában arra világított rá, hogy az életnek minden körülmények között értelme van.

Azért is fontos ez a gondolat, mert ma egyre többen vannak, akik elherdálják az idejüket a semmire, és ezáltal azt élik meg, hogy nincs feladatuk. Innen egyes út vezet a kétségbeesésbe, a kínzó ürességbe, a depresszióba. Az előadásban elhangzott válasz erre a problémára az, hogy az embernek mindig van kiért és miért élnie, és éppen ez ad értelmet életének. Mindenkinél a saját feladata, hogy rátaláljon arra a válaszra, hogy kiért és miért érdemes élnie az életét.

Az élet értelmének megkérdőjelezése élesebben merül fel szenvedések, veszteségek esetén, amikor például gyászsal, betegséggel kell megküzdenünk. Ilyenkor könnyen bele lehet csúszni a depresszióba – sok példa van erre. Az előadó min-

denkit, aki nehéz helyzetben van, aki a veszteségei közepette keresi élete értelmét, arra bátorított, hogy igent lehetséges a helytállás, és a nehézségek ellenére megőrizhetjük belső tartásunkat.

Legyen bátorító és vigasztaló valamennyiünk számára, hogy a nehéz helyzetek közepette sem válhatunk gyámulatlan áldozattá. Igenis képesek vagyunk arra, hogy minden helyzetben megőriz-

zük belső tartásunkat, méltóságunkat. Hiszen van bennünk egy isteni erő, amely képes arra, hogy felvegye a küzdelmet, és megmutassa, hogy Isten segítségével minden elviselhető.

Kétezer éve Isten választott embere így fogalmazta meg ezt röviden és szépen: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.” (Fil 4,13)

■ H. I.

Lelkigondozói Szolgálat melléklete

Ödöllőn a depresszió témakörében rendezett konferenciáról

A mellékletet szerkesztette: HONTI IRÉN

Így látták a résztvevők

► A konferencia néhány résztvevőjét – hallgatót és előadót egyaránt – arról kérdeztük, hogy véleményük szerint mennyire jellemző ma a depresszió mint betegség, illetve hogy milyen segítő gondolatokat kaptak a konferencián, és miként tudják kamatoztatni őket munkájukban.

Berényi Tünde

mentálhigiénés szakember Szolnokon, evangélikus vallású

Sajnos egyre inkább számolnunk kell a depresszióval mint betegséggel. Ugyan-

Dr. Réthelyi János előadó az egyik résztvevővel beszélget

akkor az is igaz, hogy élesen el kell választani a szomorúságot, a rosszkedvet a depressziótól. Ma ugyanis sok esetben keverednek ezek a fogalmak, így több embernek van betegségtudata, mint kellene.

A konferencia referátumai közül Ribár János esperes remek stílusú előadását emelném ki, mert az általa elmondottakat sokat segítenek keresztény szemléletű mentálhigiénés munkámban. Az ige fényében „leszámolt” azzal a hosszú ideje élő tévhitel, hogy egy keresztény nem lehet depressziós, mindemellett gyakorlati „kapaszkodókat” is élénk tárt előadásában.

Garai András

evangélikus presbiter Nyíregyházán

Modern korunk népbetegségének is tekinthető a depresszió, ez a lélekölő kór; nem mentesek tőle a keresztények sem. Ezért fontos, hogy a gyülekezetben a laikusok is figyeljenek arra, hogy az árulkodó tünetek alapján ki szorul elodázhatatlanul szakszerű kezelésre. Ne mondjuk az illetőnek, hogy „szedd össze magad, nincs is semmi bajod, csak lekizel”, mert ezzel többet árthatunk neki, mint ha sorsára hagynánk!

Igen sokrétű elméleti és gyakorlati ismereteket szerezhettünk ez alatt a huszonnégy óra alatt. Úgy tudnám összefoglalóan jellemezni az elhangzott négy, egyetemi színvonalú előadást, mint egy összehangolt kiszabadítási akciót, amely a megközelíthetetlen elefántcsonttoronyban magányosan szenvedő depressziós embertársunk megmentéséért egy időben négy irányból indul ki. A felelősségünket is ébresztgette ez a minikonferencia, mert laikusként – esetleg gyülekezeti tisztségviselőként is – egy-egy biztató szó, helyén mondott ige, hasznos tanács nem hiábavaló emberi segítség a gyógyulásért vívott küzdelemben.

Komár Judit

missziói gondnok Budapesten, református vallású

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szerint tizenöt éven belül világszerte a depresszió lesz a második a munkaképességet veszélyeztető betegségek sorában. A felmérések szerint 2006-ban Magyarországon minden ötödik embert érint a depresszió.

Az előadásokban hallottunk a depresszió testi-lelki tüneteiről, továbbá arról is, hogyha valaki azért lesz depressziós, mert nem találja élete értelmét. Mivel idősekkel foglalkozom, az elhangzottak segítenek e betegség felismerésében, továbbá abban is, hogy mi módon lehet laikusként segítséget nyújtani.

Czopf Éva Klára,

a Szent Ferenc Kis Nővérei elnevezésű közösség elöljárója Miskolcra

Tapasztalatom szerint egyre többen szenvednek a depressziótól a legkülönbözőbb korosztályokban, egyre többen tartják betegségeknek, és mind gyakrabban hallunk róla a mindennapi beszélgetésekben. A depresszió kialakulásának számos jól körülhatárolható oka van – hazánkban társadalmi szinten is –, de szerintem kicsit divatos is lett depressziósnak lenni és erről beszélni. Éppen ezért nem közömbös, hogy milyen szemlélettel „kezeljük” a depressziót – laikusként vagy hivatásszerűen.

A konferencián kaptak közül most pár olyan gondolatot emelek ki dr. Schaffhauser Ferenc előadásából, amely egyéni és csoportos lelkigondozói munkában jól hasznosítható.

A depresszió terápiájában is fontos a „logoszra” – a mindig jelenlevő, megérthető és megvalósítható, megvalósítandó életreteleme – való hivatkozás, illetve az ennek felkutatására, tudatosítására és megvalósítására való motiválás. Az igazi segítség elérni azt, hogy a beteg képes legyen mozgósítani lelki-szellemi erőit. Az életigenlő világnézeti beállítottságnak alapvető jelentősége van. Az életnek ugyanis minden pillanatban megvan a maga konkrét értelme. Körtünetekünk körtünetekké válnak; az értelmetlenség érzése, a „bőségből” eredő unalom, a szellemi ínség, a céltalanság, amely egzisztenciális vákuumot, frusztrációt teremt, majd eluralkodva neurotizál: noogén neurozisz.

Victor E. Frankl logoterápiája a lelkiileg szenvedő ember szellemi ínségén segít. Épít az ember spirituális dimenziójára, a lelkiismeretre, az öndistanciára és az ön-

felülmúlás képességére, vagyis a „szellem dacoló hatalmára”, amely képes a valósággal szembenézni, a legkülönbözőbb befolyásoknak ellenállni, a predesztináló sorssal dacolni és szabad döntéseket vállalni. Különösen a felelős létet igyekszik tudatosítani valamely „logoszszal”, értelemmel szemben. Sorsunk alakítható. Nincs olyan élethelyzet, amely nem formálható nemessé – vagy felülmúlva azt és túlemelkedve rajta, vagy túrellemmel elviselve.

a pályaválasztással kapcsolatos csődök váltják ki a depressziót. Magyarországon egyébként is magasabb a depressziós tünetek száma, mint Európa más országaiban, ami magyarázható azzal is, hogy „sírva vigad” a magyar, és azzal is, hogy azon nemzetek egyike vagyunk, amelyek a leginkább elveszítették a keresztény értékeket.

A konferencián ugyan csak pár óráig vehettem részt, de lélekerősítő volt az a tény, hogy egy szép nagy teremben egy

Évekkel ezelőtt mélyen megfogott Franklnak a koncentrációs tábortan szerzett tapasztalatairól tett vallomása. Mélyesen hiteles és lelkesítő a számomra, hogy szabadulása után megköszönte a szenvedést, a megszenvedett tapasztalatot és azt, hogy a tábortan is felmutathatta az élet értelmét. Felismerte, hogy minden neurotikus számára fontos a munkaképesség és a szeretetképesség visszanyerése mellett a szenvedésképesség (frusztrációtolerancia) megerősödése is. Épp azért, hogy a beteg ne adja meg magát könnyen a betegség örvényébe húzó impulzusoknak, ne váljék akarat nélküli, tehetetlen áldozattá. A szenvedőképesség nemesít, érlel.

A noogén neurozisz nem értékvesztésen alapszik, hanem az értékészlelés elvesztésén, egyfajta „vakságon”. Aki semmilyen értékstruktúrát nem lát, már nem tud adni, elnyomorodik, és nem képes az önfelülmúlásra. Ez egész élete folytonos megkérdőjelezését jelenti számára. Az ösbizalom ott szunnyad mindenki benn; újraéleszthető, aktivizálható, és képes legyőzni az ösfélelmet.

Ribár János,

a Kelet-Békési Egyházmegye esperese (Orosháza)

Szerintem a neurozisz mellett a depresszió mint betegség a legjellemzőbb napjainkban. Idézhetnék különféle statisztikákat, de a lelkigondozói praxisomra támaszkodva is bátran állíthatom ezt a szomorú tény. Sajnos társadalmi jelenség, korjelenség ez.

Különféle felmérések foglalkoznak a depresszió jelenségével. Az egyik – számomra nem meglepő – megállapítás az, hogy a depresszió egyenes arányos a transzcendenciavesztéssel. Ez különösen az életkor előrehaladtával összefüggésben jelentkezik, amikor a betegség – úgymond – sarokba szorítja az embert, és az elmúlás könyörtelen tényével kell szembesülnie. Halálos szorongás születik a lélek mélyén, ami azután amorf, de nagyon is érzékelhető módon az egyéni élet felszínére tör, és kétségbeesztő módon letaglózza az embert.

Fiatalabb korban a párválasztással és

nem is kis létszámú, lelkes csapat volt hajlandó figyelni az előadásokra, vagyis ennyi ember kész volt arra, hogy segítő szeretettel forduljon mások felé. Az előadás utáni élénk beszélgetés, a kérdések sorjázása azt is mutatta, hogy komoly érdeklődés mutatkozik a téma iránt, és hogy e konferencia résztvevői nem pusztán érdeklődők, hanem felkészültek is.

A tanácskozás megerősítette bennem az interdiszciplináris (tudományágak közötti) rendszer további kiépítésének fontosságát. Gyakorlati következtetés, hogy még jobban keressem az együttműködést helyi szinten a segítő foglalkozásúak között. Sokszor mi, lelkészek is elzárkózóak vagyunk, ami helytelen.

■ HONTI IRÉN – A. BALOGH ÉVA

PILINSZKY JÁNOS

Panasz

Elevenen a csillagok alá, az éjszakák sarában eltemetve, hallod a némaságomat? Mintha egy égbolt madár közeledne.

Így hívogatlak szótalán: az örök hallgatásból, idegen egeid alól valaha is kiácsol?

Eljut hozzád a panaszmom? Hiába ostromollak? Köröskörül a félelem zátonyai ragyognak.

Számíthatok rád istenem? Úgy vágyom közeledre, dideregve csak hevesebb a szerelmek szerelme!

Temess a karjaid közé, ne adj oda a fagynak, ha elfogy is a levegőm, hívásom sose lankad.

Légy reszketésem öröme, mint lombjai a fának: adj nevet, gyönyörű nevet, párnát a pusztulásnak.

EDUARD MUNCH: KÉTSÉGBEESÉS

A Kórházi Lelkigondozói Szolgálat elérhetőségei

A. BALOGH ÉVA kórházlelkész: telefon: 20/824-4723; e-mail: eva.balogh@lutheran.hu
HONTI IRÉN kórházlelkész: telefon: 70/264-0525; e-mail: hirene@citromail.hu

Pásztorok Szárszón

Lelkészakadémia kilencedszer

Óriási szenzáció, Norvégiában kibékült két ember! – ugratott egyszer egy barátom. Ki ne vált volna már hasonló tréfa áldozatává? A mondat első felére felkapjuk a fejünket, hiszen valami hatalmas dologra számíthatunk, olyan valamire, aminek valóban hírértéke van. Felrobbant, leégett, kinevezték, lemondott, ellopták, megkerült, feltűnt, megbukott, elvette, elhagyta... Ezek azok a hírek, melyekre vadászunk, majd alkalomadtán le is csapunk. A mondat második felére már lelohad az érdeklődésünk és a lelkesedésünk. Mert kit érdekel az, hogy mondjuk Norvégiában kibékült két ember? Valószínűleg senkit. Pedig azzal a két norvéggal, családtagjaikkal, munkatársaikkal szenzációs dolog történt.

tól kaptak nagyon gazdag bibliikus és homiletikai alapvetést a karácsonyi prédikációs textusokról. Délutánonként pedig Takácsné Kovácsné Zelma nyugalmazott lelkes tartott felejthetetlen exkurzusokat, melyek rendre megmozgatták a résztvevők fantáziáját. Lehetett kérdezni, szabad volt megnyílni. Így aztán a műhelymunka valódi ötletrohamot, közös elmélkedést és ennek következtében jelentős felismeréseket hozott. Az esti filmnézés, színházlátogatás, irodalmi teaház új impulzusokat adott, és újabb alkalmat teremtett egymás megismerésére.

„Pásztorok tanyáztak azon a vidéken” – olvassuk a karácsonyi történetben. Lelkipásztorok tanyáztak Balatonszárszón,

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az ünnep vonzásában címmel december 4. és 8. között Balatonszárszón, az Evangelikus Konferencia- és Misszió Otthonban zajlott a Lelkészakadémia legújabb kurzusa. Ez már a kilencedik képzés volt az indulás óta. Ebben persze nincs semmi szenzációs – a kilenc nem is kerek szám (mint a nulla, amitől mindenki beindul, hanem inkább csigavonal formája van), a Lelkészakadémiának pedig az a célja és feladata, hogy kurzusokat tartson. A Lelkészakadémia mégis szenzációs találmány. Testi, lelki, szellemi felrészülés. Három az egyben.

Régelente Németh Zoltán lelkes oszította meg a résztvevőkkel elmélyült gondolatait, délelőtt Varga Gyöngyitől, az Evangelikus Hittudományi Egyetem Öszövetségi Tanszékének adjunktusá-

akik a saját történetüket élik. A két történet majd a betlehemi jászolnál ér egybe. A kurzuson csak annyi történt, hogy a betlehemi úton együtt szaporázták lép-teiket.

E sorok írója tudja, hogy élménybeszámolójával nyitott ajtókat döngtet azoknál, akik már részt vettek egy ilyen kurzuson. Kedvcsinálója ezért inkább azoknak szól, akik még nem jutottak el arra az elhatározásra, hogy jelentkezzenek. Egy reklámnak mindig bliffangosnak kell lennie. Olyannak, amelyre mindenki felkapja a fejét, amely igazi szenzáció. Márpedig a tudósító elmondhatja: ennyi „békés norvégot” már rég nem látott együtt – és ez a maga nemében bizony szenzáció.

■ MAKOVICZKY GYULA

Teológusok kutatják a jó igehirdetés kritériumait

► Egy jó prédikáció túlléphet minden határt, kivéve a tizenöt percet. Legálábbis ez az átlagember véleménye. De mit vár el az a hárommillió istentisztelet-látogató, aki vasárnaponként a templomokban gyülekezik? Ezt kísérlete meg feltérképezni a heidelbergi egyetem csapata, Helmut Schwier vezetésével.

A templomba járókat kilencvenperces interjúkban kérdezték. Ekkor világossá vált, hogy az emberek kíváncsiak az igehirdetésre. Különösen az első percekben figyelnek nagyon élesen, állapította meg Schwier, a teológiai fakultás dékánja. „Röviden, velősen” – javasolja. Hasonló – frissességre, tömörségre buzdító – tanácsot adott az igehirdetőnek Luther Márton is.

A Kölner Stadtanzeiger című újság főszerkesztő-helyettese, Joachim Frank fel-fogása szerint minden a bevezetésben múlik. Ezzel a legtöbbszór már el is dől az igehirdetés sorsa. A prédikációnak „szavahihetőnek, hitelesnek, eredetinek és kontroverznek, vitaindítóknak kellene lennie. A prédikáció magvát egyetlen mondatnál össze lehet foglalni” – véli az újságíró.

Egy kiadó javítani kíván az egyház beszédkulturáján. Ezért öt éve pénzjutalommal nem járó ökömenikus díjat adományoz olyan igehirdetésekről, amelyek teológiai tartalmukon keresztül bibliai

megalapozottságról és szavahihetőségről győzik meg a hallgatóságot. Így tűntették ki például Sylvia Bukowski wuppertali lelkesnőt a „2005 legjobb igehirdetése” címmel, nyelvi frissessége és meggyőző ereje miatt. Az ő receptje: egy jó prédikáció Isten igéjének magyarázatán keresztül szólítja meg és bátorítja az embereket. A szószéki beszéd ma is időszzerű: „több »hókuszpókuszra« nincs szükség”.

Ezzel szemben a több látványosság mellett száll síkra Klaus Möllering lelkes, akit a Német Protestáns Egyházak (EKD) a Deutschlandradiónál, valamint a Deutsche Wellnél végzendő szolgálattal bíztak meg. A jó igehirdetéseket – véli – miért ne kelthetnék fel a gyülekezet kíváncsiságát egy-egy, a híradókban használatoshoz hasonló „szalagcímmel”, és miért ne lehetnének olyan izgalmasak, mint a Tetthely című krimisorozat?

► CHRISTINE SÜSS-DEMUTH írása nyomán fordította GAZDAG ZSUZSANNA

Az országos felügyelő naplójából...

■ PRÖHLE GERGELY

Fontosnak tartom, hogy az Evangelikus Élet olvasói időről időre áttekinthessék, mit is csinál valójában a gyülekezetek által megválasztott országos felügyelő, követni tudják gondolkodásának irányát, és adott esetben elmondhassák véleményüket ezzel kapcsolatban. Arra gondoltam tehát, hogy néhány hetente e hasábkon beszámolok tapasztalataimról. A cím alapján persze ne gondolja senki, hogy időm és alkalmam lenne a naplóról, erre a szép és hasznos békebeli foglaltságra. Napjaink legnagyobb luxusa az idő, különösen az önreflexióra szánnak. Az egyházi nagyüzem – erről később még szó lesz –, a családi élet és a mindennapi munka közepette sajnos csak ritkán adatik meg, hogy akár csak köztes mérleget vonjunk, vonjak. A rendszeres beszámoló tehát akár e luxus kikényszerítésének is tekinthető.

***

Mindenekelőtt fontosnak tartom, hogy köszönetet mondjak a beiktatásom alkalmából kapott számos üdvözlőtért és áldáskívánásért. Az ünnep emelkedettsége erőt ad a hétköznapokra is. A szertartásban részt vevő püspökök, esperesek, a kelenföldi gyülekezet volt és jelenlegi lelkeszei komoly lelki vérteteket adtak rám. Az ország távoli sarkaiból is érkező egyháztagok, idős lelkeszek, sokat megélt özvegy papnék, világi tisztségviselők jelenléte tovább tudatosította bennem a feladat nagyságát. Feleségem, családomból és gyerekeim jelenléte pedig azt a meggyőződést erősítette bennem, hogy az egyházban és az egyházért végzett munka csak akkor lehet hiteles, ha tekintettel van saját családi életünkre. Másikoldalon aligha beszélhetünk emberi viszonyaink, így a családi összetartozás fontosságáról.

Többen felvetették, hogy a köszöntések sorában nem szólt meg senki állami részről. A félreértések elkerülése végett érdemes talán megemlíteni, hogy én magam kértem Csepregi András testvérünket, hogy a kelenföldi lelkeszek sorában mondjon áldást, nem kizárva ezzel, hogy állami tisztviselőként is szóljon. Ő maga döntött úgy, hogy szűk körben mondja el kedves, közvetlen és egyben megtisztelő „világi” üdvözlő szavait, amelyeket ezúton is köszönök. Manherz Károly felsőoktatási államtitkár és számos országgyűlési képviselő jelenléte is egyházunk állami, közéleti megbecsülését bizonyította. Szívesen beszélgettem volna jóval több testvérünkkel a beiktatás után, de ebben akadályozott a jelen lévő újságírók amúgy megtisztelő kíváncsisága, és persze elkopott a „protokolláris gépszíj” is. Őszintén remélem, hogy lesz alkalmunk bepótolni a beszélgetéseket.

***

Az egyházak állami támogatásáról szóló egyeztetések „eredményeiről” november folyamán már több beszámoló és nyilatkozat is megjelent e hasábkon. Többször elmondtam és leírtam, hogy a minden területet érintő költségvetési megszorítások nem kerülhetik el egyházunkat sem. A költségvetés vagy a szárszámadási törvény számszaki mellékletei bizonyultak pénzügyminisztériumi számításokon alapulnak, melyek bizony a szaktárcák képviselőinek is sok fejtörést okoznak. E számtengerről egyeztetni nincs értelme úgy, hogy szinte csak órák maradnak az összefüggések megértésére. Ha ez történik, az nem más, mint alibi tevékenység. Ezúttal is a Pénzügyminisztérium diktált, Csepregi András és kollégái igyekeztek ugyan segíteni eligazodni a számok között, de ők maguk is hiába kértek felvilágosítást a pénzügyesektől. Az átláthatóság minden jogállam működésének alfája és ómegája. Ha ez már az illetékes szaktárcánál dolgozó állami tisztviselőknek sem adatik meg, akkor mit gondolhatnak minderről a kívülálló? Ilyenkor válik világossá, hogy intézményként milyen sebezhetőek is va-

gyunk, mennyire függünk az állami többségtől. Nehezen tudom feledni az egyik magas rangú állami embernek egy egyeztetésünk során elhangzott fenyegető – vagy inkább csak cinikus – megjegyzését, mely szerint nem erősíti az egyházak tárgyalási pozícióját, hogy híveiknek csupán tizenhét százalékuk rendelkezik adójának egy százalékáról. A megjegyzés nem volt épp elegáns, de tartalma mindenképp elgondolkodtató. Még akkor is, ha tudjuk, hogy a hívek – egyébként sajnálatos – elöregedése nyomán sokan nem is adóznak, és hogy az arány az evangélikus adófizetők esetében valamivel magasabb, körülbelül harminczalalékos. A következő adóbevallások elkészítéséig van még némi időnk a hívek adófizetői tudatosságának fejlesztésére.

***

Néhány hete megjelent írásában Hafenschner Károly országos irodaigazgató a paragrafusoktól féltette egyházunkat (Evangelikus Élet, 2006/48. szám). Az elmúlt hetek tapasztalatai alapján én inkább az ülések, rendezvények túlbujánzásától félttem. Belátom persze, hogy a mandátumuktól búcsúzó és az újonnan megválasztott testületek egymást követő ülései megduplázzák az összejövetelek számát, ezért az idei ősz rendezvények mondható. Ennek ellenére azt gondolom, hogy sokkal inkább szükség lenne a szubszidiaritás elvének érvényesítésére, vagyis arra, hogy azon a szinten és olyan körben szülessenek döntések, ahol aztán a végrehajtás is történik. Valóban szükséges-e vajon szakbizottsági üléseken egyszerre akár három püspöknek is jelen lennie? Mint ahogy az országos felügyelő – akinek ugyebár civil foglalkozása is van – jelenlétére és döntésére is csak a nyitva hagyott kérdésekben lenne igazából szükség. Mindnyáján érdekeltnek lennénk abban, hogy energiáinkat körültekintően használjuk. Ügyeink szakmailag pontos, pragmatikus és lelkiismeretes intézésének pedig nem előfeltétele az egyházi felsőbbégs jelenléte, legyen maga a meghívás bármily megtisztelő is.

***

Elődöm, Frenkl Róbert hagyományt teremtett az őszi felügyelői konferencia összehívásával. S bár én jobban örültem volna, ha ezúttal – éppen a váltások és az amúgy is sűrű program miatt – kicsit később kerül sor az összejövetelre, belátom, hogy a „civiliek” révfülpői együttléte így is kiváló alkalmat adott mind a távlatos kérdések, mind pedig a nap mint nap felmerülő problémák megbeszélésére, hogy a nőgrádi dió és a tolnai bor mellett is merkedés fontosságát már ne is említsem. Ugyanakkor lényegesnek tartom, hogy Fábri György, a Magyar Tudományos Akadémia kommunikációs igazgatója, a Mindentudás Egyetemének „atyja” amolyan közönlük való külsőként elmondta véleményét arról, hogy milyennek is látszik egyházunk kívülről. A jövő szempontjából szerintem elengedhetetlen, hogy saját közösségeink megerősítését mindig kapcsoljuk össze a külvilág szempontjainak megjelenítésével. Azt hiszem, hogy csak így kaphatunk reális képet arról, milyen körülmények között és milyen eszközökkel töltheti be egyházunk valódi hivatását, az evangélium üzenetének terjesztését.

***

Éppen a hazai lutheranizmus jövőjéről való közös gondolkodás fontossága miatt örültem neki, hogy teológiánk hallgatói meghívtak maguk közé egy esti beszélgetésre. Tanulságos volt viszontlátni ugyanazokat az attitűdöket, amelyeket a húsz évvel ezelőtti kelenföldi ifjúságból jól ismertem. A logikusan kritikuss, morogoló, kegyes, vicces, racionális, olykor kiábrándult megjegyzésekből egy igen színes, egyházáért aggódó vagy akár lelkesedni is tudó közösség képe rajzolódott ki. Örültem, hogy köztük lehettem.

A beszélgetésnek sajátos utólete támadt, ami persze nem csökkenti lelkes-

désem, esetleg csupán óvatosabbá tesz. Egy, a gyülekezeteink anyagi állapotával kapcsolatos megjegyzésem – enyhén szólva – átértelmező „híradás” sajátos csatláncban terjedt tovább. Korábban nem értettem, hogy megválasztásomat követően miért óvtak annyian az egyházon belüli bajkeveréstől. Most már értem. A tanulság azonban korántsem lehet az, hogy óvakodjunk a kötetlen megnyilvánulásoktól. Természetesen sosem lehet kizárni, hogy szándékon kívül megbántok valakit. De ha már a beszélgetés folyamán – ki tudja, miért – nem háborodik fel a „hírvivő”, akkor legalább utólag meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a félreértések tisztázódjanak. Hála Istennek, egyre többen tudjuk, értjük, hogy az egymás iránti bizalom előfeltétele a világos, nyílt beszéd, így ezt a félreértést is sikerült hamar eloszlatni.

***

Maradandó élmény volt számomra soproni látogatásom. Nem vagyok híve sem az egyházi, sem a családi hagyományok túlzott hangsúlyozásának, mégis örültem neki, hogy a véletlen, vagyis inkább Gabnai Sándor esperes úr hónapokkal ezelőtt tolmácsolat meghívása folytán a beiktatásomat követő első utam abba a városba vezetett, amelyhez családunk is a legtöbb szál fűzi. A gazdag evangélikus hagyomány, lelkeszeink, intézményvezetőink ügyszereteme és szervezőkészsége őszinte örömmel és bizalommal töltött el. Az újonnan megválasztott polgármesternél tett látogatás során komoly készséget tapasztaltam ezzel kapcsolatban, hogy intézményeinket, gyülekezetünket minél inkább bevonják a helyi közéletbe. Rajtuk múlik, hogy ki-ki megtalálja a helyét ebben az összjátékban. Én magam nagyon sokat tanulok egy-egy ilyen látogatás során, ezért is örültem a Sopronban töltött napnak, és örülök minden további hasonló találkozónak.

***

Végezetül hadd számoljak be a bajor evangélikusok zsinatán tett látogatásomról, amelynek során több fórumon is referáltam egyházunk helyzetéről, az új zsinat és más grémiumok megalakulásáról, az új tisztségviselők személyéről. Tanulságos volt látni, hogy milyen alapos felkészülés előzte meg az egyes szakterületek képviselőinek hozzászólását. A külmisziórol és általában a külkapcsolatokról szóló beszámoló és helyzetelemzés bizony színvonalát tekintve egyes elemeiben (például a közel-keleti helyzet taglalásában) meg is haladta a hazai szak-sajtóban olvasható cikkek színvonalát. Mindnyáján tudjuk, hogy mennyit köszönhetünk bajor testvéreinknek.

Johannes Friedrich püspökkel és Heidi Schülke zsinati elnökkel folytatott beszélgetésem során természetesen megköszöntem az eddigi segítséget, ugyanakkor igyekeztem olyan témákat felvetni, amelyek mind a bajor, mind a magyar evangélikusok számára fontosak lehetnek. Őket nagyon foglalkoztatja a jövő: milyen lesz az egyház húsz-harminc év múlva, mit kell tennünk most, hogy templomaink ne néptelenedjenek el, sőt inkább megteljenek, intézményeink működőképese maradjanak, hogy a lényegre tudjunk figyelni?

***

Advent mindig egybeesik az állami és az egyházi költségvetés elkészítésének időszakával. A várakozás, a reménység transzcendens távlatait keverednek a következő tizenkét hónap mindennapjainak tervezésével. A közös hittel való imádság és a jövőre vonatkozó racionális együtt gondolkodás képessége óriási adomány, nemcsak magyar-bajor viszonylatban, hanem gyülekezeteinkben, kisebb közösségeinkben, családunkban is. A reménység távlatát nélkülözhetetlen erőforrás a rövidülő decemberi napok és mindenfajta költségvetés rideg számainak szorításában is.

HIRDETÉS

Felhívás

Német protestáns egyházi napok 2007

A 31. német protestáns egyházi napokra 2007. június 6. és 10. között Kölnben kerül sor. Erre a kiemelkedő eseménysorozatra több mint százezer résztvevőt várnak, akik mintegy kétezer-ötszáz különféle rendezvény közül válogathatnak.

Az ökumenikus tanácson keresztül jelentkező száz magyar résztvevőnek nemcsak privát szállást biztosítanak térítésmentesen, hanem a részvételi díjat is elengedik, és szerény étkezést biztosítanak a számukra. Az utazást mindenkinek magának kell megszerveznie és kifizetnie. Mivel a kedvezményes helyek csak korlátozott számban állnak rendelkezésre, kérjük, hogy csak azok jelentkezzenek, akik más módon (például testvéregyházi vagy testvér-gyülekezeti meghívás révén) nem tudnának részt venni az egyházi napokon.

Amennyiben gyülekezeti csoportok vagy egyéni résztvevők Kölnbe kívánnak utazni, kérjük, hogy 2007. január 31-ig jelentkezzenek e-mailben a tabor.gorog@lutheran.hu címen vagy írásban a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa címén (1117 Budapest, Magyar tudósok krt. 3.; tel.: 1/371-2690), illetve faxon az 1/371-2691-es budapesti számon a név, a cím, a telefonszám, az e-mail cím és a kiutazók számának megadásával.

HIRDETÉS

Zenés programok

A Deák téri evangélikus templomban december 17-én 18 órakor J. S. Bach Karácsonyi oratóriuma (I–III. kantáták) hangzik el. Közreműködnek: Zádori Mária (szoprán), Németh Judit (alt), Keöncz Boldizsár (tenor), Berczely István (basszus), Trajtlér Gábor (orgona). A Lutheránia énekkart és a Weiner–Szász Kamaraszimfonikusokat Kamp Salamon vezényli. A belépés díjtalan.

A budavári Schütz kórus és kamarazenekar december 17-én, vasárnap 18 órakor adventi-karácsonyi zenés áhítatot tart a **Bécsi kapu téri evangélikus templomban**.

Közreműködik: Bakó Zsuzsanna, Koffler Katalin, Mátlé Éva és Sárosi Károly (ének), illetve Bán István (orgona). Vezényel: Csorba István karnagy. Igét hirdet: Gémesi Andrea teológushallgató. Műsoron: német, olasz és magyar zeneszerzők énekkari, szóló, orgona- és zenekari művei.

Mindenkit szeretettel várunk!

Adventi zenés áhítatok a **zuglói templomban** csütörtök esténként 6 órai kezdettel:

- December 14.: Adventi vespera – közreműködik az Evangélikus Hittudományi Egyetem liturgikus ének szemináriuma és énekkara; vezényel Csorba István, orgonál Finta Gergely
- December 21.: Gábor Krisztina – orgona (F. Mendelssohn-B., J. S. Bach és J. Pachelbel művei)

mtv

Evangélikus műsorok karácsonykor a Magyar Televízióban

- December 24-én 5.20-kor a *Hajnali gondolatokban* Johann Gyula áhítatát nézhetjük meg mindkét csatornán.
- December 24-én 10 órai kezdettel látható a Magyar Televízió egyes csatornáján egyházi műsora, az *Örömhír*. A műsor résztvevői többek között: dr. Fabiny Tamás, Ittész Gergely, Kinczler Irén, Thurnay Balázs és Zsázkaliczky Zsuzsanna. Az adást ugyancsak 24-én 12.55-kor a kettes csatornán megismétlik.
- December 25-én 11 órai kezdettel ünnepi istentiszteletet közvetít a Magyar Televízió Budapestről, a farsori templomból. Igét hirdet Gáncs Péter püspök. Az ígért hirdetést jeltolmács is továbbítja majd.

duna

A Duna Televízió *Isten kezében* című sorozatműsorának következő adásában, december 16-án, szombaton 12.05-kor Bódi Emesét, az Evangélikus Hittudományi Egyetem oktatóját mutatják be, aki születésétől fogva csaknem teljesen vakon él. Az intézmény kezébe tanára történelem-latin szakon végzett; a tanítás mellett az oktatást segítő jegyzeteket ír, és fordít is. Szívégyének tekinti az egyház jövőjét, a hallgatókkal való személyes kapcsolattartáson keresztül kiveszi a részét a hitéleti munkából is.

Ismétlés: december 19., kedd 11 óra. Szerkesztő: Nevelős Zoltán, rendező: Horváth Tamás.

ISTENTISZTELETI REND | 2006. december 17. – Budapest

Advent 3. vasárnapja. Liturgikus szín: lila.

Lekció: Mt 11,2–10; Ézs 40,1–8(9–11). Alapige: 1Kor 4,1–5. Énekek: 140., 136.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Gémesi Andrea; **II., Hűvösvölgyi út 193., Félé** de. 10. (úrv.) Missura Tibor; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegeyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) dr. Csepregi Zoltán; du. 4. (vecsernye) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. (Bach: Karácsonyi oratórium) Gáncs Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; du. 5. (gyermek-karácsony) Szántó Enikő; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Áttila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidéliusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidéliusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. Gazsóné Verasztó Teodóra; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; du. 6. (adventi vespera) Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., gyermek-karácsony) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Gazsóné Verasztó Teodóra; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Kovács Viktória; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blaticzky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blaticzky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kósa László; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Zsarnay Krisztián; du. 4. (műsoros karácsony) Győri János Sámuelné; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máttyás; **Budafoék, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Keczkó Pál.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

Hírek a férfimisszióról

Az új szolgálati terület iránt érdeklődők kis csoportja gyülekezett össze nemrégiben egyházunk budapesti, Üllői úti székházában. Az esemény a szolgálat referensének – e sorok írójának – a napi ígéről tartott áhítatával kezdődött, melynek üzenete ez volt: úgy figyeljünk az Úrra, mint Dániel.

A jövő évi munkaterv ismertetése kapcsán a jelenlévők elmondták javaslatukat. *Garádi Péter*, a budaörsi gyülekezet

felügyelője a magyar férfitársadalom általánosan rossz mentális helyzetéről beszélt, ezért szerinte a szolgálatnak nem szabad a szűken vett evangélikus gyülekezeti keretek közt maradnia. *Schermann Gábor* tatabányai lelkész a már meglévő csoportok fontosságáról szövegezte, amelyek a helyi gyülekezetet erősítik. *Szeverényi János* országos missziói lelkész kifejtette, hogy a missziói központ minden tőle telhető segítséget meg fog adni az ered-

ményes munkához. Más felekezetek – külföldiek és hazaiak – tapasztalatainak a felhasználására is szükség lesz.

2007. június 8–10. között férfimissziós konferencia lesz Piliscsában. A szervezők addig is örömmel várják a szolgálat iránt érdeklődő gyülekezetek és egyes személyek érdeklődését. Elérhetőségek: *Koháry Ferenc*, telefon: 20/824-7122; e-mail: kohary@enternet.hu.

■ KOHÁRY FERENC

Egy élet példája

Kötet dr. Schulek Tibor emlékére

► **Hogyan születik egy „családi emlékkönyv”? A gyermekek elhatározzák, hogy emléket állítsanak édesapjuknak, és kéri a rokonokat, barátokat és ismerősöket, küldjék el emlékeiket. Kitől egy fotó, kitől egy levél érkezik, fiokok mélyén, könyvtárakban és levéltárakban is hosszasan kutatnak – és létrejön a kissé megkésett, ám annál igényesebb „születésnap ajándék” az édesapának, aki, ha élne, kicsivel több mint százszázöttszáz lenne. Az 1904. február 3-án született dr. Schulek Tibor lelkész alakját december 7-én a kelenföldi gyülekezet tanácstermében könyvbemutatót idézték fel.**

Az Ordass Lajos Baráti Kör (OLBK) évi rendes közgyűléséhez kapcsolódva tartott összejövetel résztvevőit id. Zsázkaliczky Pál lelkész, a szervezet titkára köszöntötte. Ezután a szerző, Thurnay Béláné Schulek Vilma (képpünkön) mutatta be az *Édesapánk, dr. Schulek Tibor – Egy evangélikus lelkész küzdelmes élete és munkássága a XX. századi Magyarországon* című kötetet.

zik. Bepillantath Schulek Tibor – egy féltreállított lelkész, egy tíztagú család feje, a régi magyar istenes énekek gyűjtője – életébe. A kötet nem titkolt célja – tette hozzá –, hogy édesapja élete és munkássága példa lehessen mások számára.

Az est hátralévő részében ugyancsak erről a példaadáról szövegezte az egykori szolgatárs, illetve kolléga. *Másfél esztendő a tudós principális iskolájában* címmel Bohus Imre nyugalmazott lelkész emlékezett a Komáromban eltöltött időre, *Ritókőné Szalay Ágnes* irodalomtudományi Intézetében végzett tevékenységét méltatta. A családi hangulatú összejövetel Schulek Máttyás nyugalmazott gimnáziumigazgató, diaconus lelkész áhítatával zárult.

■ – GAZDAG –

Thurnay Béláné Schulek Vilma *Édesapánk, dr. Schulek Tibor – Egy evangélikus lelkész küzdelmes élete és munkássága a XX. századi Magyarországon* című kötetét megvásárolható a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) és a Huszár Gál papír- és könyvkereskedésben (1054 Budapest, Deák tér 4.). Ára 1500 forint.

A legrangosabb tudományos elismerés

Százöt évvel ezelőtt adták át az első Nobel-díjakat

„Hátramaradó vagyonom egészét a következőképpen kell kezelni: a végrendeleti végrehajtóim által biztos értékpapírokba fektetett tőke egésze képez egy alapot, amelynek kamatait évente azok között osszák ki díjaként, akik a megelőző évben a legnagyobb szolgálatot tették az emberiségnek” – írta 1895. november 27-én kelt végrendeletében Alfred Nobel.

A dúsgazdag svéd gyáros és feltaláló 1833. október 21-én született Stockholmban, családjá 1842-ben költözött Szentpétervárra. Apja és fivéréi az ipar és a kereskedelem különböző területein tevékenykedtek. Alfred kivételesen tehetséges volt, nevéhez több jelentős találmány is fűződik, ezek közül a legfontosabb a dinamit. A robbanóanyagokkal és a nitrogén alkalmazásával az ifjú Nobel apja gyárában ismerkedett meg, ahol 1852 és 1859 között dolgozott. Az általa feltalált dinamitot széles körben alkalmazták az ipari robbantásoknál, katonai célokra azonban csupán elenyésző mértékben használták.

Nobel soha nem nősült meg. Végrendelete szerint a díj alapját képező tőke kamatából egy-egy részt szánt annak, aki a legjelentősebb felfedezést tette a fizika, a kémia, az élettan vagy az orvostudomány területén, valamint annak, aki „az irodalom területéhez a legkiválóbb idealisztikus beállítottságú alkotással járult hozzá”. Egy részt pedig annak a személynek szánt, aki a legtöbbet, illetőleg a legjobbat tette a nemzetek közötti barátság ügyéért, az állandó hadseregek megszüntetéséért, illetve csökkentéséért, továbbá a békekongresszusok megrendezéséért és elősegítéséért. Az eredeti öt kategória 1968-ban, a Svéd Nemzeti Bank fenállásának háromszázadik évfordulóján – svéd bankárok által – még eggyel,

a közgazdasági Nobel-díjjal bővült. Matematikai Nobel-díj állítólag azért nincs, mert Nobel menyasszonya egy matematikusra „cserélte le” a feltalálót...

Testamentumában Nobel kikötötte, hogy „a fizikai és a kémiai díjakat a Svéd Tudományos Akadémia; az élettani vagy orvosi díjakat a stockholmi Karolinska Intézet; az irodalmi díjat a Stockholmi Akadémia; a béke előmozdításáért adandó díjat pedig a norvég Stortinget (parlament) tagjaiból választott, öt

lág tudósi és kulturális életének résztvevői tesznek írásos javaslatot. A végrendelethez halálának évfordulóján, a díjakat odaítélő testületek nevében a svéd király a stockholmi Konzert Hallban ünnepélyes keretek között minden egyes díjazottnak átadja a díj összegének megfelelő csekket, az oklevelet és egy, az alapító képmását ábrázoló és megfelelő felirattal ellátott aranyérmét. (A Nobel-békedíjat az illetékes norvég bizottság elnöke adja át Oslóban.)

személyből álló bizottság” ítélje oda. Kifejezett kérése volt, hogy „a díjak odaítélésénél ne játszon szerepet a jelöltek nemzeti hovatartozása, hanem egyedül az, hogy az arra legérdemesebb kapja, függetlenül attól, hogy skandináv-e vagy sem”.

Nobel 1896. december 10-én hunyt el San Remóban. Halála után hozták létre a róla elnevezett alapítványt, melynek alapszabályát a Svéd Királyi Tanács 1900. június 29-i döntése szentesítette. Az első Nobel-díjat 1901. december 10-én adták át, és ez a nap maradt az átadás napja a későbbiekben is. A jelöltekre – a Nobel-díj-bizottságok felkérésére – a vi-

Több magyar, illetve magyar származású tudós is átvette e magas tudományos kitüntetését: *Lénárd Fülöp* (fizikai, 1905); *Bárány Róbert* (orvosi, 1914); *Zsigmond Richárd* (kémiai, 1925); *Szent-Györgyi Albert* (orvosi, 1937); *Hevesy György* (kémiai, 1943); *Békésy György* (orvosi, 1961); *Wigner Jenő* (fizikai, 1963); *Gábor Dénes* (fizikai, 1971); *John C. Polanyi* (kémiai, 1986); *Oláh György* (kémiai, 1994); *Harsányi János* (közgazdasági, 1994); *Kertész Imre* (irodalmi, 2002); *Avram Hershko* (kémiai, 2004). A díjazottak közül Wigner Jenő és Harsányi János egykor a farsori evangélikus gimnázium diákja volt.

■ – GAZDAG –

Egyházak a világhálón

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

Az elmúlt időszakban többen megkérdezték, miért említem annyiszor, hogy egyházunk élen jár a magyarországi egyházak sorában az informatikai fejlesztések terén. Ezzel együtt persze felteszik azt a kérdést is, hogy miben mutatkozik meg ez az előny.

Mielőtt rátérek a magyarországi egyházak internetes megjelenésének taglalására, csak felsorolászerűen említem, hogy mit is valósítottunk meg. Saját szerverünkön az egyház valamennyi szervezetének ingyenes, korlátlan tárhelyet biztosítunk, könnyen kezelhető honlap-, illetve újságszerkesztő felületet kínálunk. Minden tisztségviselőnknek egyházi e-mail-postafiókot tudunk adni, ezzel együtt számos nyílt vagy zárt, egy-egy közösséget kiszolgáló levelezőlistát is működtetünk. Erőtlen gyülekezeteink tiszázaléknyi önrész befizetésével pályázhatnak korszerű informatikai eszközökre, amelyek használatát tanfolyamok szervezésével is támogatjuk. Több önálló tematikus honlapot készítettünk, hogy segítségük az ingyenes szoftverek letöltését, illetve egyházunk megismerését.

Ezt tudjuk felmutatni mi. De vajon hol tartanak testvéregyházaink? A katolikus egyház internetes megjelenésének a Tömegkommunikáció Pápai Tanácsa által 2002-ben kiadott irat ad iránymutatást. Ennek egyik kulcsmondata, hogy „tisztában kell lennie az Egyháznak az internet adta kommunikációs lehetőségekkel”; hangsúlyozza továbbá, hogy „a fiatalokat arra kellene tanítani, hogy aktívan éljenek mindazokkal a kommunikációs segédeszközökkel, amiket a modern média nyújt”. Napjaink magyarországi katolikus internetes megjelenését ugyanakkor behatóan vizsgálja, hogy a katolikus egyház első sorban a televíziós, de még inkább a rádiós jelenlétet szorgalmazza. Kiváló televíziók és rádiók működnek, ahol megjelenhetnek a testvéregyházak is,

az interneten azonban gyakorlatilag csak egyetlen központi portál, a www.katolikus.hu kínál számottevő tartalmat. Ezt a honlapot az elmúlt időben jelentősen átalakították, portáljellegű adtak neki, állandó szerkesztőséggel üzemel. Elsősorban hírszolgáltatást nyújt, de számos ismeretanyag is megjelenik rajta. Szomorú emellett, hogy az egyház a gyülekezeti honlapok tekintetében nagyon lemaradt a többi felekezet mögött; ennek oka feltehetően az általános paphiány.

A református internetszolgáltatás gyakorlatilag az evangélikussal egy időben kezdődött. Némileg máig érezni annak a hatását, hogy két, egymástól független műhelyben indult el a fejlesztés. Sokáig csak a *Parókia portál* (www.parokia.net) lépett fel a portálszerű működés igényével. Itt a mai napig számos gyülekezet kap megjelenési lehetőséget, de szerkesztői nyújtanak hírszolgáltatást és tudásanyag-közvetítést is. Mára a *Parókia* mellé felzárkózott és talán meg is előzte azt a *reformatus.hu*. Ezt központi forrásokból, gyakorlati újságírók gondozásában üzemeltetik, tartalmában mára talán ez a vezető egyházi portál Magyarországon. Mind szerkesztési elveiben, mind struktúrájában elismerést érdemel, feltétlenül tanulhatunk tőlük mi magunk is.

A többi kisebb magyarországi felekezet – talán méretéből is fakadóan – lényegesen kisebb súlyt képvisel a világhálón. Többen elkészítették az egyház központi honlapját, de sem koncepciót, sem stratégiát nem alkottak a fejlesztés irányairól. Mindenképpen említést érdemel azonban a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának honlapja (www.meot.hu), amely több-kevésbé összefogja a taggyülekezeteket. A tájékoztató látogató itt tájékoztatást kaphat közös ügyeinkről.

Természetesen nem csupán a hivatalos csatornákon vannak jelen az egyház-

zak az interneten, hanem független portálokon, személyes honlapokon keresztül is. Evangélikus részről a személyes honlapon való megjelenés sajnos nem általános, de követendő példaként említem *Garai András* nyíregyházi presbiternek a www.garaimyh.hu címen elérhető honlapját.

Talán a leglátogatottabb független keresztény weboldal ma Magyarországon az *Ébredés* (www.ebredes.hu), amely önmagát felekezeti központi keresztény portálként határozza meg. Kitalálója és elkészítője református lelkész, a lap hangvétele és az írások többsége azonban a karizmatikus irányzatokhoz tartozik. Mindenképpen említésre méltó az oldal erőteljes bibliaközpontúsága, illetve az a szándék, hogy interaktív lehetőségek sorát teremtsen meg. Ez utóbbi sajnos az egyházi honlapokról gyakorlatilag teljesen hiányzik.

Zárásul mindenképpen szeretném megemlíteni a Magyar Keresztény Internet Egyesület honlapját, a *Keresztény portált* (www.kereszteny.hu). Maga a portál néhány éve készült el, akkor azzal az igénnyel, hogy a látogatóknak ökümenikus tartalomszolgáltatást nyújtson. Az egyesület szándékai szerint a közeljövőben a lap megújul, több interaktív lehetőséget kínál, tartalma kibővíti, elsősorban az ígért hirdetések közzélése terén.

Eddig az összefoglaló a testvéregyházak honlapjairól. A közeljövőben talán sor kerülhet saját internetes megjelenésünk elemzésére is.

■ ERDELYI

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Mézeskalács

Hozzávalók: 1 kg liszt, 50 dkg langyos méz, 30 dkg vaj vagy margarin, 30 dkg kristálycukor, 3 tojássárgája, 1 egész tojás, 2-3 evőkanál baracklekvár, 1 citrom reszelt héja, 1-1 dkg őrölt szegfűszeg, fahéj, szerecsendió és ánizs, 2 dl langyos tejben feloldott kiskanálnyi szódadikarbóna és 2 dkg szalalkáli. (Ha karácsonyfadísz szeretnénk készíteni, akkor 10 dkg vaj is elég, úgy keményebb lesz. A díszítómázhoz 1 felvert tojásfehérje és 10 dkg szitált porcukor kell.)

Elkészítés: A hozzávalókat összegyűrjük (ne ijedjünk meg attól, ha lágy lesz a tészta), és fóliába csomagolva egy napig a hűtőben pihentetjük. Másnap a tésztát kb. fél centiméter vastagra nyújtjuk, és tetszés szerint különböző formákat vágunk ki belőle. (Ebből a mennyiségből a formáktól függően négy-öt tep-síre való sütemény lesz.) Sütés előtt a formákat díszíthetjük dióval, színes cukorcukrákkal stb. Tepsibe rakáskor hagyjunk kb. két centimétert a formák kö-

FOTO: NAGYBENCE

zött, hogy legyen elég helyük megnőni. Előmelegített sütőben, 200-300 Celsius-fokon igen gyorsan elkészül.

DR. KERTÉSZ BOTOND

„Ötről a hatra”

Avagy a párhuzamosok – az evolúció jegyében – néha metszik egymást?

Jeremiás próféta a Babilonba hurcolt foglyoknak írt levelében (a Szentháromság ünnepe utáni 21. vasárnap igéje) két dolgot állít. Első tétele, hogy a fogságba hurcolt nemzedék – a hamis próféták ígértéseivel ellentétben – nem fog hazatérni. Ebből következik, hogy a babiloniak által kijelölt új lakóhelyüket nekik már véglegesnek kell tekinteniük. Ennek megfelelően kell ott berendezkedniük is. Nem átmeneti szállást kell kialakítaniuk, hanem házat kell építeniük, szőlőt kell ültetniük stb. Ez nem az „ötről a hatra jutást” sugallja, hanem a letelepedett életforma prófétai képe, szemben a sátorozó, nomád életmóddal. Jeremiás második tétele, hogy hetven év elteltével az új nemzedék haza fog térni ősei földjére. A szabadulás a következő generáció reménysége.

Mindebből számunkra két párhuzam adódik. Az egyik, hogy a ma élő nemzedéknek nincs kitörési lehetősége bünei rázáruló csapdájából. Ennek a bűnnek a lényegét az „evolúció bálványá” előtti hódolással is nevezhetjük: a gazdaság felemelkedése és nyomában az egyén életszínvonalának emelkedése egyenes vonalú fejlődés. A másik párhuzam, hogy a csapdából való kitörési lehetősége a következő generáció reménysége. Am ha a mostani nemzedék forradalmi megoldásokat keres, akkor a következő generáció reménységét is tönkreteszti. E két párhuzam ágait egymással nem kellene összekuszálni. A közelemben az ilyesmit csúsztatásnak nevezik.

■ VÉGHELYI ANTAL

MagyarRádió

A Petőfi rádió Pax rádió – Hit, hivatás, hitvallás című műsorának vendége az evangélikus Gryllus Dániel zenész lesz december 23-án, szombaton reggel 6.03-kor. Beszélgetőtárs: Harsányi Ildikó.

Evangélikus istentiszteletek a Magyar Rádióban

December 26-án, 10.05-től istentiszteletet hallhatunk a Kossuth adó hullámhosszán Újpestről. Igét hirdet Solymár Péter Tamás, a gyülekezet lelkésze. Január 1-jén, újév napján 11.05-től hallható evangélikus istentisztelet a Kossuth adó hullámhosszán a budavári templomból. Igét hirdet dr. Fabiny Tamás püspök.

LEPJE MEG SZERETTEIT KARÁCSONYRA EVÉLET-ELŐFIZETÉSSEL!

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangélikus Életet

- egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért
 három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név: .....

Cím: .....

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:
Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.
 (A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)
 A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

BÉRES Az egészséges emberért

Karácsonykor is egészségesen

Közeledik a karácsony. Már túl vagyunk az első adventi hétvégén. Azokat, akik nem voltak igen elrelátóak, és nem vásárolták már meg idejekorán – novemberben vagy még korábban – szeretteiknek az ajándékot, most próbálják meg beszerezni.

Mivel ez a szeretet ünnepe, mindenki azon munkálkodik, hogy hozzátartozóival a lehető legmeghittebb hangulatban, a családi hagyományoknak megfelelően töltsék a karácsonyestét. Ezért igyekeznek, hogy hagyományoknak megfelelően kerüljenek a karácsonyi asztalra. Megveszik a családi tradícióknak megfelelő kicsi vagy nagy karácsonyfát, a díszeket, a kicsik kedvenc szaloncukrákat és a gyerekek legrejtettebb kívánságainak megfelelő ajándékot.

Mindezek teljesítése pedig nem kis feladat! Sok olyan veszélynek is kitésszük magunkat ilyenkor, amire nem is gondolunk. Az utolsó percben történő beszerző körútjainkon a nagy tömegben gyorsan terjedhet az influenzavírus. Elég annyi is, ha sorban állás közben ránk köhint valaki. A télen amúgy is jobban igénybe vett immunrendszerünk nem mindig tud megvédeni ezeket a külső behatások ellen. Így

a különböző vírusos megbetegedéseket, például az influenzát is sokkal könnyebben elkapjuk. Mire elérkezünk a karácsonyestéhez, azon kaphatjuk magunkat, hogy legyengülten, náthásan állunk a karácsonyfa mellett. Ahelyett, hogy élveznénk az ünnep adta örömeit, az influenza kínoz minket.

Am ez egy kis odafigyeléssel elkerülhető, ha a nagy rohanás közben felvértezzük magunkat egy olyan, már több évtizede bevált magyar készítménnyel, mint a **Béres Csepp**. Ez a szer hatékony segítséget nyújthat abban, hogy a veszélyeztetettebb, például téli influenzás időszakban legyengült immunrendszerünket megerősítsük. A tapasztalatok szerint a **Béres Csepp** az optimális hatás kialakulásának érdekében a megfelelő adagban 6 hétig, kúraszerűen kell szedni.

A **Béres Csepp** olyan arányban tartalmaz ásványi anyagokat és nyomelemeket, ahogy azt a szervezet igényli, így hozzájárul szervezetünk ideális működéséhez, immunrendszerünk megerősítéséhez. Napi 2x20 **Béres Csepp** és a felszívódásához nélkülözhetetlen C-vitamin szedésével megerősíthetjük immunrendszerünket, hogy karácsonykor együtt örülhessünk a családdal.

A Béres Csepp® vény nélkül kapható roboráló gyógyszer.

A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét.

